

Materials de Formació

Modalitat d'organització de l'atenció a l'alumnat nouvingut: metodologies, tècniques i estratègies per educació infantil i primària.

Autor: Josep Bernat Sánchez Moner

Juny 2007

Revisat: octubre 2008

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat

Modalitat d'organització de l'atenció de l'alumnat nouvingut: metodologies, tècniques i estratègies per infantil i primària

Autor: Josep Bernat Sánchez Moner

Servei de Formació Permanent del Professorat
Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat
Conselleria d'Educació i Cultura

Juny de 2008

obra de [Josep Bernat Sanchez Moner](#) està subjecta a una llicència de [Reconeixement-No comercial-Compartir amb la mateixa llicència 3.0 Espanya de Creative Commons.](#)

CONVENCIONS

Els símbols utilitzats en aquest text són:

Activitats d'introducció

Activitats completament guiades amb exposició gradual de continguts, que permetin assegurar els continguts mínims de la programació del mòdul de formació.

Activitats de consolidació i reforç:

Aquestes activitats presenten una dificultat un poc superior ja que no són tan guiades i permetran un millor domini dels temes estudiats.

Activitats de lliurament obligat

Les activitats que vénen marcades per aquesta icona s'hauran d'enviar obligatòriament a la tutoria per tal de poder superar el curs de formació.

Activitats opcionals

Activitats d'ampliació de coneixements que permeti aprofundir en la temàtica tractada. No són obligatòries i no s'han de fer si es veu que hi haurà dificultat per seguir el ritme aconsellat per al curs.

Recomanacions o comentaris

Recomanacions o comentaris que permetran una millor realització de les activitats encomanades.

Ajuda

Per algunes activitats, si la seva resolució presenta problemes, es podrà consultar l'ajuda que donarà pistes per facilitar la seva realització.

Recursos addicionals

Per poder ampliar els coneixements, es posa a la disposició dels alumnes una documentació complementària de consulta o d'ampliació.

Índex de continguts

1. Introducció.....	7
1.1.- PRESENTACIÓ.....	7
1.2.- ESTRUCTURA DEL MATERIAL.....	7
2. L'Acolliment de l'alumnat nouvingut, l'escola i l'atenció a la diversitat.....	9
2.1.- ATENCIÓ A LA DIVERSITAT A L'ENTRADA DEL S. XXI.....	9
2.2.- BASES DE L'ACOLLIMENT DE L'ALUMNAT NOUVINGUT.....	11
2.2.1.- La didàctica de la llengua catalana com a segona llengua.....	11
2.2.2.- Quins nivells lingüístics s'han de treballar.....	12
2.2.3.- Quines habilitats lingüístiques s'han de treballar.....	14
2.2.4.- La primera acollida de l'alumnat nouvingut al centre.....	15
2.2.4.1.- L'entrevista inicial amb les famílies.....	15
2.2.5.- Hàbits lingüístics recomanables.....	17
3. Els racons i els tallers.....	18
3.1.- QUÈ SÓN?.....	18
3.1.1.- Tallers o racons?.....	18
3.1.2.- Racons de joc o racons de treball.....	18
3.2.- COM ELS USAM?.....	19
3.2.1.- Com fer-ho pas a pas?.....	19
3.2.2.- Aspectes importants a tenir en compte.....	21
3.2.3.- Paper del mestre.....	21
3.3.- QUAN I PER A QUÈ USAR-LOS?.....	22
3.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?.....	22
3.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?.....	23
3.4.- Exemples del seu ús:.....	24
3.4.1.- Racons de llengua.....	24
3.4.2.- Racons de matemàtiques.....	33
3.4.3.- Racons d'experiències.....	41
3.4.4.- Racons de tecnologia.....	48
3.4.5.- Recursos virtuals per racons.....	50

4. Projectes de treball.....	51
4.1.- QUÈ SÓN?.....	51
4.1.1.- Les WebQuest, una nova forma de fer projectes.....	51
4.2.- COM USAM ELS PROJECTES?.....	52
4.2.1.- Com fer-ho pas a pas?.....	52
4.3.- QUAN I PER A QUÈ USAR ELS PROJECTES?.....	54
4.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?.....	54
4.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?.....	54
4.4.- EXEMPLES DEL SEU ÚS:.....	54
4.4.1.- Projectes de treballs.....	55
4.4.2.- Webquest.....	55
5. Suport fora de l'aula.....	57
5.1.- QUÈ ÉS?.....	57
5.2.- COM L'USAM?.....	57
5.2.1.- Com fer-ho pas a pas?.....	57
5.2.2.- Coses importants a tenir en compte.....	58
5.3.- QUAN I PER A QUÈ USAR-LOS?.....	58
5.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?.....	58
5.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?.....	58
5.4.- EXEMPLES DEL SEU ÚS:.....	59
6. Suport dins l'aula.....	61
6.1.- QUÈ ÉS?.....	61
6.2.- COM L'USAM?.....	61
6.2.1.- Com fer-ho pas a pas?.....	61
6.2.2.- Coses importants a tenir en compte.....	62
6.3.- QUAN I PER A QUÈ USAR-LOS?.....	63
6.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?.....	63
6.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?.....	63
6.4.- EXEMPLES DEL SEU ÚS:.....	64

7. Agrupaments flexibles.....	65
7.1.- QUÈ SÓN?.....	65
7.2.- COM ELS USAM?.....	65
7.2.1.- Com fer-ho pas a pas?.....	65
7.2.2.- Coses importants a tenir en compte.....	66
7.3.- QUAN I PER A QUÈ USAR-LOS?.....	66
7.3.1.- Quan i per a què és recomana el seu ús?.....	66
7.3.2.- Quan i per a què no és recomana el seu ús?.....	66
7.4.- EXEMPLES DEL SEU ÚS:.....	66
8. Grups heterogenis i desdoblaments.....	68
8.1.- QUÈ SÓN?.....	68
8.2.- COM ELS USAM?.....	68
8.2.1.- Com fer-ho pas a pas?.....	68
8.2.2.- Coses importants a tenir en compte.....	69
8.3.- QUAN I PER A QUÈ USAR-LOS?.....	69
8.3.1.- Quan i per a què és recomana el seu ús?.....	69
8.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?.....	69
9. Bibliografia.....	71
9.1.- LLIBRES.....	71
9.2.- RECURSOS VIRTUALS.....	71

PROGRAMARI UTILITZAT EN EL CURS:

- Navegador web
- Programa lector de documents en format pdf

1. INTRODUCCIÓ

1.1.- Presentació

Probablement bona part de la societat ignori que actualment en la nostra comunitat es produeix un fenomen espectacular. Un fenomen diari, però alhora discret, on milers i milers de persones, molts d'ells nins i nines, arriben a la nostra terra i estan aprenent a llegir i escriure en català.

Cada pic, a les nostres escoles, hi ha més alumnat amb llengües maternes diferents a la nostra com l'Urdú, l'Amazig el Wólof, l'Àrab o el Castellà. I aquest alumnat també parla el català, o l'està aprenent a poc a poc gràcies a l'esforç de molts mestres i de tants altres agents socials.

Per un altre costat, des de les escoles, cada vegada som més conscients que les necessitats d'aquest alumnat no es centren únicament en aprendre el català, la llengua pròpia del nostre territori, sinó que presenten moltes altres necessitats, com la comprensió i adaptació a tot el nostre sistema cultural, com la necessitat d'integració dins l'aula i dins el sistema escolar en general. Des de les escoles cada vegada es fa més feina per atendre aquestes necessitats de la forma més adequada possible.

Aquest material de formació va destinat principalment a aquell professorat que s'encarrega d'atendre a tot aquest alumnat nouvingut, però també es destina a tots els mestres dels centres educatius, ja que entenem que el procés d'atenció a l'alumnat nouvingut és una tasca col·lectiva, on s'ha d'implicar tota la comunitat educativa (pares, mestres i alumnes) però especialment de tot el professorat del centre.

Per atendre aquest alumnat nouvingut podem usar distintes metodologies. Aquestes metodologies no només seran útils per treballar amb l'alumnat nouvingut, ja que facilitaran el procés d'ensenyament – aprenentatge de tot l'alumnat. Amb aquesta guia es pretén que el professorat conegui aquestes metodologies i sigui capaç d'incorporar-les en la seva pràctica educativa, si així ho creu adient. Però igualment serà important que el professorat conegui quan és útil cada una de les metodologies per tal d'usar-les quan sigui necessari. Amb aquest material també es pretén aportar al professorat diferents recursos, sempre amb una vessant pràctica, per tal de que puguin usar-los.

1.2.- Estructura del material

El material està dividit en diferents temes per tal de facilitar la seva lectura i la diferenciació dels continguts.

El tema 2 està dedicat a explicar per què és important l'atenció a l'alumnat nouvingut i per què s'ha de gestionar la diversitat cultural i lingüística de les nostres aules. S'intentarà transmetre al professorat aquells elements que són més importants per a l'atenció de

l'alumnat nouvingut.

Després hi ha sis temes, del tercer fins al vuitè, que cada un està dedicat a una metodologia (en sentit ampli) diferent. Les metodologies que es treballen són: racons i tallers, projectes, suport fora de l'aula, suport dins l'aula, grups flexibles i desdoblaments. A cada una d'aquestes metodologies s'explica en que consisteix, com s'ha de dur a terme detalladament i quan és bo dur-les a terme i quan no. Finalment, d'algunes de les metodologies s'aporten exemples i recursos amb la intenció de facilitar la comprensió i la tasca del professorat. D'algunes no s'aporta cap exemple perquè el ventall de possibilitats és tan ampli que l'exemple no seria rellevant, ni aportaria gairebé res important. Per tant, els exemples no han de ser entesos com un receptari tancat, sinó com un element més del procés d'ensenyament -aprenentatge que es du a terme al llarg d'aquest curs de formació.

Al llarg del material hi ha varies activitats, algunes d'entrega voluntària i d'altres d'entrega obligatòria. Les activitats voluntàries són aquelles que es recomana que es facin per tal d'assolir amb major profunditat els objectius i els continguts que tracta el curs.

Es recomana a tots els participants d'aquest curs que realitzin totes les activitats, incloses les voluntàries, per tal d'assolir tots els objectius i continguts del curs. En cas de dubtes al llarg del curs o de la realització d'algunes de les activitats es poden fer totes les consultes necessàries al tutor/a del curs.

Les activitats obligatòries són aquelles que és imprescindible que l'alumne realitzi seguint les instruccions i que les remeti al seu tutor. Aquestes activitats obligatòries van encaminades tant a assolir de forma adequada els objectius del curs com a comprovar l'assoliment d'aquests per part dels participants. A l'hora de realitzar i enviar les activitats al vostre tutor és molt important seguir totes les instruccions i les indicacions que faci el vostre tutor.

2. L'ACOLLIMENT DE L'ALUMNAT NOUINGUT, L'ESCOLA I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Abans d'entrar de ple en les metodologies és important deixar clar què entenem per atenció a la diversitat i donar a conèixer els principis sobre els què s'hauria de fonamentar qualsevol intervenció amb tot aquest alumnat.

Aquest apartat no pretén ser un recull amb profunditat de tota la teoria que hi ha escrita sobre aquest tema, sinó fer una breu síntesi d'allò més important i imprescindible per poder seguir endavant al llarg d'aquest curs de formació. Igualment, en aquest apartat es recull la teoria bàsica relacionada amb l'adquisició d'una nova llengua, com és el català, per a l'alumnat nouvingut. Com passa amb l'atenció a la diversitat, no pretén ser un recull exhaustiu de tot el que hi ha escrit sobre l'adquisició d'una segona llengua, però inclou una teoria que és indispensable per entendre la resta de continguts que s'impartiran en el curs. Si és vol ampliar la informació sobre algun d'aquestes temes és pot trobar molta informació a internet, i també podeu consultar al vostre tutor per tal de que ús faciliti possibles recursos.

2.1.- Atenció a la diversitat a l'entrada del s. XXI

Des que l'educació va passar a ser un fenomen de masses, la forma com s'ha d'atendre la diversitat que presenta l'alumnat ha estat una qüestió molt present. Fins al nostres dies la qüestió ha evolucionat molt i han quedat endarrere temps de segregació i de discriminació de tots aquells alumnes que no es trobaven dins la suposada normalitat.

Tot i que encara són vigents, també fa molt de temps que van sorgir conceptes com normalització, sectorització, necessitats educatives especials i integració, i que ens ha costat una bona pila d'anys incorporar al nostre vocabulari diari i a les nostres pràctiques. En els darrers anys també ha sorgit el concepte d'inclusió, ja supera el concepte de que els alumnes "diferents" han d'estar amb els alumnes suposadament normals, i deixa de fer diferència entre els alumnes, considerant que tots són alumnes i que cada un té unes necessitats diferents.

Aquesta evolució també ha portat a que l'atenció a la diversitat hagi d'afrontar nous reptes. Quan parlem d'atenció a la diversitat, ja no pensam només en l'atenció que és dona a aquell alumnat que té alguna discapacitat, o d'alumnes amb algun tipus de mancança social sinó d'un conjunt molt més ample d'alumnes, com són els alumnes amb dificultats d'aprenentatge i també l'alumnat que s'acaba d'incorporar al nostre sistema educatiu, aquest serà el que a nosaltres ens interessa. Es a dir, hem d'atendre a un gran grup d'alumnes que tenen unes necessitats educatives diferents a les que tenen la majoria dels seus companys.

Tots aquests canvis i aquesta evolució fa que s'hagi de replantejar constantment el que és fa a les aules per tal de donar resposta a les noves situacions. No podem pretendre que tots els alumnes aprenguin el mateix, en el mateix moment i fent el mateix. Per això és important que el professorat conegui una bona varietat de metodologies, sigui capaç d'usar-les i a més, reconegui quina és la millor metodologia per usar en cada situació en funció de les característiques.

El fet de parlar de diversitat a l'escola implica constatar aquesta realitat. Aquesta diversitat apareix des de molts punts de vista: geogràfic, edat, aspectes socials i culturals, economia i fins i tot de familiars i de la pròpia forma de ser individual. Des de l'escola s'ha de fer tot el possible perquè no es converteixin en desigualtats, sinó tot el contrari, i aquesta diversitat esdevengui una riquesa dins l'aula. Per tot això, l'escola ha de ser integradora, i ha de tenir com a finalitat proporcionar una formació comuna per a tot l'alumnat, sigui qui sigui el seu punt de partida.

La concepció integradora de l'escola implica definir uns plantejaments concrets sobre l'atenció a la diversitat i aplicar les estratègies adequades per donar resposta als diferents interessos, capacitats i ritmes d'aprenentatge que presentin els nostres alumnes.

Això suposa la necessitat d'arribar a un equilibri entre la diversitat de l'alumnat i la comprensivitat del currículum i d'aquesta forma crear les condicions educatives adequades per al progrés de tot l'alumnat.

La majoria d'autors consideren que els tres eixos bàsics per atendre a la diversitat de forma adequada es concreten en:

- Tenir un currículum diversificat, que contempli una sèrie de continguts per a tot l'alumnat, però també tota una sèrie de continguts optatius, que s'imparteixen en funció de les necessitats i interessos, vetllant sempre perquè al final de cada etapa l'alumnat hagi adquirit tots els objectius programats.
- Atorgar als centres un cert grau de flexibilitat per modificar i adaptar el disseny curricular a la realitat del seu alumnat i a les seves característiques.
- La possibilitat de flexibilitzar i modificar la seva organització i metodologia en funció del que necessitin.

D'aquests tres punts anteriors, el que centrarà més la nostra atenció serà el tercer, pel fet que és el punt on l'escola té major control i capacitat de decidir. Però això, el fet de modificar la nostra organització, implicarà tenir un currículum diversificat i flexible que permeti aquesta nova organització.

Activitat opcional 1

Defineix quin significat dónes a l'atenció a la diversitat en l'escola d'avui en dia.

2.2.- Bases de l'acolliment de l'alumnat nouvingut

2.2.1.- La didàctica de la llengua catalana com a segona llengua

Per ensenyar la llengua catalana és important tenir en compte l'enfocament metodològic que usarem, el tipus d'alumnat a qui ens dirigirem i el material que usarem.

La majoria d'investigacions que s'han portat a terme els darrers anys apunten que **l'enfocament comunicatiu** és l'enfocament metodològic que millors resultats ofereix. Aquest enfocament parteix de la premissa que els continguts estiguin vinculats a les motivacions, interessos i característiques que tenguim el nostre alumnat. La llengua s'ha d'usar i ensenyar com una eina de comunicació, integrant totes les habilitats lingüístiques (comprensió oral i escrita, expressió oral i escrita). La premissa bàsica d'aquest enfocament és que la llengua, sobretot, s'aprèn quan s'usa, i per tant, el que s'ha d'aconseguir és que l'alumnat nouvingut comenci a usar-la.

Això apunta a que la nostra feina serà fomentar, mitjançant diferent tipus d'activitats, que l'alumnat nouvingut usi la nostra llengua, però també és la de crear les condicions necessàries perquè tot l'alumnat, però especialment l'alumnat nouvingut, usi de forma habitual la nostra llengua.

Un altre punt important que han denotat tots els estudis realitzats és que, en qualsevol llengua, és necessari que els alumnes adquireixin un cert grau de competència a nivell oral abans que l'escrita, i de forma progressiva aquestes dues s'aniran relacionant.

Un altre element important és l'ús de suports visuals. Hi ha molts estudis que analitzen el paper de la informació visual en els aprenentatges, la majoria d'aquests estudis diuen que la visió és el sentit que ens ajuda a captar més informació. Aquests suports poden ser de formes distintes, des del concepte que anomenem, per exemple, si parlem d'alguna fruita portar la pròpia fruita, com representacions d'aquests conceptes, es a dir, un dibuix o fotografies de les fruites i també acompanyar la parla amb gestualitzacions que acompanyin allò que deim.

És important que els alumnes estableixin un vincle afectiu amb la llengua d'aquí i evitar que la vegin com quelcom negatiu. Sovint el fet de canviar de país pels alumnes ja és un fet prou traumàtic, i el fet de trobar-se en un entorn on tenen dificultats per comunicar-se amb els altres és encara més difícil per ells. Per això, cal que fem que vegin el català com una possibilitat per conèixer altres alumnes.

Per ajudar a que els infants vegin el català com a quelcom positiu, podem:

- Reforçar de forma positiva l'autoestima de l'infant. És important valorar la seva cultura i llengua pròpies, alhora que també es reforcin les petites adquisicions que aquest alumnat fa en la nostra llengua.
- No perdre el contacte amb les famílies i intentar que s'impliquin en aquest procés. L'actitud dels pares és un dels principals condicionants de l'actitud dels fills. S'ha d'ajudar als pares a entendre la importància que té que els seus fills aprenguin català.
- Adaptar l'organització i la metodologia a la realitat dels nostres alumnes, i no a l'inrevés.
- Conèixer les característiques de la cultura dels alumnes, i així adaptar el seu procés d'aprenentatge. Per exemple, l'àrab té un únic article que no diferencia ni gènere ni nombre, el wòlof i l'urdú compten de cinc en cinc, per exemple per dir 7 diuen 5 i 2.

2.2.2.- Quins nivells lingüístics s'han de treballar

Per tal d'estudiar i ensenyar la llengua, formalment solem dividir-la en 4 nivells: el nivell foneticofonològic, el nivell lexicosemàntic, el nivell morfosintàctic i el nivell pragmàtic.

- El **nivell foneticofonològic** és el que es dedica a l'estudi dels sons i del fonemes, és a dir, les unitats mínimes que no tenen significat per elles mateixes.
- Del significat de les paraules i les oracions se n'encarrega **el nivell lexicosemàntic**.
- Pel que fa al **nivell morfosintàctic** s'encarrega de la forma de les paraules i les oracions des del punt de vista de la gramàtica (genera, nombre, tipus d'oracions...) i les regles que ho regeixen.
- Finalment, trobam el nivell pragmàtic el qual està encarregat d'estudiar l'ús del llenguatge.

Anys endarrere l'atenció a l'alumnat nouvingut ha prestat molta major atenció al nivell lexicosemàntic, ja que principalment se'ls atenia ensenyant-los el vocabulari en la nostra llengua. Tots els altres nivells eren treballats pel propi alumne així com podia per tal de superar les mancances que hi presentava.

És molt important tenir en compte que l'alumnat immigrant possiblement presentarà mancances en tots els nivells lingüístics, i per tant l'atenció que rebran no podrà centrar-se en un únic nivell. Serà important que al llarg de l'avaluació inicial s'avaluïn quins aspectes de cada nivell caldrà treballar. Les dificultats més habituals que trobarem seran:

Nivell	Dificultat
<p>Nivell foneticofonològic</p>	<p>La principal dificultat serà la impossibilitat de produir determinats sons que són habituals en la nostra llengua. Per exemple, els alumnes xinesos presentaran dificultats en produir el so /r/</p> <p>També podem trobar alumnes que els costi discriminar dos sons que són similars a causa de que en la seva llengua d'origen és habitual usar-los indistintament.</p>
<p>Nivell lexicosemàntic</p>	<p>Serà el nivell on solen aparèixer menys dificultats, però no per això ens hem d'oblidar de treballar-lo.</p> <p>El que més s'ha de treballar en aquest nivell és el vocabulari. És necessari que l'alumnat aprengui el vocabulari.</p> <p>Molts alumnes confonen els diferents tipus de paraules (noms, adjectius...) i n'usa un tipus en funció d'un altre.</p>
<p>Nivell morfosintàctic</p>	<p>Habitualment trobam variacions entre la sintaxi de les diferents llengües, i com a conseqüència d'aquestes diferències l'alumnat pot presentar dificultats. Serà habitual trobar alumnat que usa formes sintàctiques que no són habituals en la nostra llengua.</p> <p>Finalment, l'alumnat pot tenir dificultats a l'hora d'adquirir les regles gramaticals de la nostra llengua i requerirà un intens treball.</p> <p>Caldrà que aquest nivell no es deixi de banda.</p>

Nivell	Dificultat
<p>Nivell pragmàtic</p>	<p>Aquest nivell també sol presentar dificultats, i sovint aquestes són difícils de superar. És habitual que l'alumnat nouvingut aprengui la llengua i tenguí els coneixements i capacitats suficients per usar-la, però a la realitat no l'usen o ho fan molt poc.</p> <p>Igualment, totes les llengües tenen un gran inventari de dites i expressions pròpies d'aquesta llengua, que sovint no tenen un significat literal, sinó que les hem de saber interpretar. És important que totes aquestes expressions s'acostin a l'alumnat nouvingut per tal de que sigui capaç d'entendre el seu significat i d'usar-les de forma adequada.</p> <p>Dins d'aquest nivell també s'ha d'incloure tots els elements no-lingüístics que acompanyen a la comunicació. Sovint cada llengua i cultura té tot un repertori d'elements no-lingüístics, i aquests també han de ser apresos pels nostres alumnes.</p> <p>És bàsic que a l'escola no només s'ensenyi la llengua, sinó que també s'estimuli el seu ús i s'usi de forma real.</p> <p>Segurament serà el nivell que més s'haurà de treballar per tal d'aconseguir-ne uns resultats positius.</p>

2.2.3.- Quines habilitats lingüístiques s'han de treballar

Els nivells del llenguatge, expressats al subapartat anterior, donen lloc a les quatre habilitats lingüístiques:

	Comprensió	Expressió
<p>Oral</p>	<p>Comprensió oral o Escoltar</p>	<p>Expressió oral o Parlar</p>
<p>Escrita</p>	<p>Comprensió escrita o Lectura</p>	<p>Expressió escrita o Escriptura</p>

És evident que serà necessari que l'alumnat nouvingut treballi totes aquestes habilitats, però la qüestió és decidir com treballar-les.

Tradicionalment cada una d'aquestes habilitats es treballava per separat i tenia els seus propis continguts. Quan es treballava una habilitat es deixaven de banda totes les altres. Però amb el temps s'ha vist que totes aquestes habilitats estan molt interrelacionades entre elles, fins al punt que no les podem considerar com habilitats separades, sinó com a manifestacions d'una mateixa habilitat. Per això, actualment es considera que és millor treballar-ho des d'un enfocament globalitzador, a on s'usin les activitats per treballar alhora les diferents activitats.

2.2.4.- La primera acollida de l'alumnat nouvingut al centre

2.2.4.1.- L'entrevista inicial amb les famílies

La primera acollida al centre escolar és un moment prou important i que no sempre rep la importància que li correspon. Per un costat, la primera acollida serà un moment de contacte amb la família, i hem d'aprofitar per establir una via de comunicació amb aquesta i per fer-li transmetre tota la informació que sigui necessària.

El primer que farem, un cop s'hagi acollit la família al centre, és realitzar una entrevista inicial amb ella. Com hem dit, l'entrevista ha de servir per obtenir el màxim d'informació possible sobre l'alumnat. És important tenir aquesta informació per conèixer bé l'alumne i les seves característiques, i així evitar caure en estereotips.

És important que el centre disposi d'un guió per realitzar les entrevistes. El guió és important perquè a l'hora d'elaborar-lo ens permet reflexionar, de forma col·lectiva, en quines són les informacions que volem obtenir amb l'entrevista inicial. A més, el fet de disposar d'un guió ajuda a que quan realitzam l'entrevista no oblidem demanar cap informació.

Una idea interessant pot ser que, a l'hora d'elaborar el guió d'entrevista, es deixi espai per apuntar les respostes. D'aquesta manera tota la informació queda recollida i ordenada en el guió.

És important deixar prou espai per anotar la informació còmodament durant l'entrevista. A més, també és recomanable deixar prou espai per a observacions, ja que sovint surten temes que no es tenien previstos al guió inicial.

A l'entrevista inicial hem d'intentar trobar l'equilibri entre l'ús que feim del català i aconseguir una comunicació fluïda amb les famílies. Amb cada família es valorarà si és millor mantenir la nostra llengua, o comunicar-nos en una altre llengua. Cal tenir en compte que quan canviem de llengua hem d'usar la llengua que sigui més propera al nostre interlocutor, i aquesta no serà sempre el castellà.

És important recordar que és important que iniciem la comunicació en català, i que ens mantenguem en l'ús d'aquesta llengua tan de temps com sigui possible. Ja que això farà que la família comenci a valorar aquesta llengua i entengui la importància d'aquesta dins la nostra societat.

Per facilitar la comunicació també podem usar el servei de traducció de que disposa la conselleria. Aquest servei ens serà especialment útil tant per traduir els documents que es donen a les famílies, com també per establir una via de comunicació amb les famílies.

Activitat d'entrega obligada 1 **Elaboració d'un guió d'entrevistes**

Elabora un guió d'entrevista inicial per les famílies de l'alumnat nouvingut.
Pensa que com a mínim ha d'incloure:

- Dades bàsiques de l'alumne
- Dades lingüístiques de l'alumne i la seva família
- Dades culturals i d'hàbits de l'alumne i la seva família
- Dades d'escolarització prèvia de l'alumne.

Una bona idea és que agafeu el model d'entrevista que s'usa al vostre centre i adaptar-lo per tal que també és pugui usar amb les famílies de l'alumnat nouvingut.

L'entrevista inicial també és un bon moment per fer entendre a les famílies la importància que té aprendre català, especialment per als seus fills. Hi ha molts d'arguments per aprendre català que es poden usar per convèncer a les famílies, aquí en teniu un petit recull:

Arguments per aprendre català:

- Pels pares és important aprendre'l perquè és la llengua que els seus fills aprendran a l'escola.
- El català permet relacionar-se amb el centre i amb les diferents activitats que s'hi fan.
- Proporciona confiança per poder desenvolupar-se en el municipi com ho fa tothom.
- Facilita la relació amb la gent d'aquí, ja que aquests valoren molt positivament que els nouvinguts parlin català.
- Molts dels cursos ofereixen certificats que són útils a l'hora de trobar feina.
- Parlar català minva l'etiqueta d'immigrant o persona nouvinguda, i facilita que se l'identifiqui com a ciutadà d'aquí.

Apart de donar-los arguments per tal que aprenguin català, una altra bona idea és facilitar-los informació de recursos i serveis que els puguin ser útils per aprendre català.

Activitat opcional 2

Localitza serveis i recursos, de l'entorn del teu centre escolar, que consideris que poden ser útils perquè les famílies de l'alumnat nouvingut aprenguin la nostra llengua.

És important que aquests recursos siguin propers a les famílies, i que també siguin accessibles per a totes les famílies.

Fes-ne una llista i teniu-la a mà per si cal oferir-la a alguna família.

Pots compartir aquests recursos amb els teus companys, en el fòrum "Ajudes i intercanvis entre l'alumnat".

Activitat opcional 3

Reflexiona sobre quines són les característiques i habilitats que ha de tenir un mestre per tal d'obtenir bons resultats en una entrevista.

Reflexiona sobre quines d'aquestes característiques i habilitats posseeixes i pensa com podries millorar les que et falten.

2.2.5.- Hàbits lingüístics recomanables

Si el professorat que acollim a l'alumnat nouvingut seguim una sèrie d'hàbits lingüístics ja començam a fer una tasca molt important i que facilitarà molt la integració d'aquests alumnes. Aquests hàbits lingüístics són recomanables perquè:

- Eviten l'exclusió social d'aquestes persones. El fet de no parlar-los en la nostra llengua és una forma de discriminació cap a les persones de fora, i cal evitar totes les fonts de discriminació.
- Els oferim una oportunitat més per aprendre la nostra llengua. Si aquests alumnes no tenen ningú que els parli en català, ni veuen la necessitat de parlar-lo, no arribaran a fer-ho mai.
- Millorarem les condicions de la nostra llengua. El fet de parlar habitualment a totes les persones en català farà que la nostra llengua millori el seu estatus i també el nombre de parlants que té.
- Ajudam que totes les persones disposin dels mateixos drets i les mateixes condicions. Relacionar-nos amb la població nouvinguda és la millor forma d'ajudar-la que, a nivell lingüístic, tengui les mateixes oportunitats.

Bàsicament, aquestes pautes consisteixen en parlar català en totes les condicions, sigui quina sigui la llengua i la procedència de l'interlocutor. En el supòsit de que no ens entenguin, podem adoptar estratègies com parlar més a poc a poc, acompanyar-nos de gestos, simplificar el que deim per fer-ho més comprensible.

3. ELS RACONS I ELS TALLERS

3.1.- Què són?

Si intentam respondre a la pregunta de què són els racons trobarem que suposen una estratègia pedagògica que intenta respondre a les necessitats d'integrar les activitats d'aprenentatge a les necessitats bàsiques dels infants. El que s'intenta és aconseguir una major implicació dels alumnes en el seu procés d'ensenyament aprenentatge.

Els racons ens permeten organitzar l'aula en petits grups, que realitzen tasques diferents. En els racons es distribueixen pels diversos espais de l'aula diverses activitats, anomenades racons, on els alumnes poden anar en funció dels seus interessos.

3.1.1.- Tallers o racons?

Molts autors usen els conceptes taller i racó de forma indistinta i d'altres estableixen petits matisos entre ambdós conceptes. Generalment el mot tallers s'usa més per a l'etapa de primària i el mot racons s'usa més a l'etapa d'educació infantil, però en aquest aspecte no fan cap diferència a l'organització.

Per un altre costat, una altra diferència és que habitualment en els tallers sol haver-hi un professor a cada un dels tallers, i en canvi en els racons els alumnes solen treballar de forma més autònoma. Això també influeix en el tipus d'activitats, ja que en els racons les activitats han de permetre més la feina autònoma dels alumnes, i en canvi en els tallers es poden plantejar activitats on el paper i guiatge del mestre sigui més necessari.

Al llarg d'aquest apartat usarem indistintament els dos conceptes, ja que les diferències entre ambdós termes són mínimes i tendran molt poca influència en els aspectes que ens interessin pel nostre curs.

3.1.2.- Racons de joc o racons de treball.

Normalment es fa diferència entre els racons de treball i els racons de joc, en funció dels objectius que pretenen assolir i del tipus d'activitat que s'hi realitza. És important entendre de forma clara la diferència entre aquests dos conceptes, ja que suposen abordar l'activitat des de perspectives molts diferents.

Els **racons de joc** serien quan s'usen els racons només com un complement a l'activitat dels curss, es a dir, els racons són només un complement que s'usa a les estones lliures. Els racons de joc no suposen una modificació substancial de l'organització de l'aula.

Els racons de joc van principalment destinats als alumnes més ràpids, ja que s'usen quan aquests han acabat la feina.

Normalment els racons de joc no treballen els objectius bàsics, sinó que s'usen per reforçar

coses que ja s'han treballat o per treballar objectius complementaris de menor importància. Fins hi tot en alguna ocasió només tenen una funció lúdica.

En canvi els **racons de treball** disposen d'unes hores fixes on es realitzen, i per tant s'inclouen dins l'horari com una àrea més. A més, suposen una nova organització de l'aula i de tota la feina que fan els alumnes.

Aquest tipus de racons sí que estan destinats a tot l'alumnat, ja que tots els alumnes participen en algun dels racons.

Pel que fa als objectius que es treballen en els racons de treball són objectius d'aprenentatge. És a dir, es treballen els mateixos objectius d'àrea que es treballarien mitjançant altres metodologies i que formen part del currículum reglat.

Activitat opcional 5

Pensa si coneixes algun/a mestre/a que utilitzi els racons, o alguna experiència amb aquesta metodologia. De la forma com els usa que serien: racons de joc o racons de treball?

3.2.- Com els usam?

3.2.1.- Com fer-ho pas a pas?

Per començar, com més endavant es comenta, hi ha la possibilitat de trobar algun professorat amb resistències per usar la metodologia dels racons. Per tant, el primer que caldrà fer es explicar a tothom que són els racons i motivar-los. Aquesta és una tasca que pot ser molt fàcil, però també hi podem trobar reticències difícils de superar i que requeriran una tasca contínua i subtil per superar-les.

És important evitar els enfrontaments i no imposar els tallers, sinó aconseguir un ampli consens i una bona predisposició, ja que els racons seran una tasca en equip de tot el professorat.

Activitat d'entrega obligada 2

Elaboració d'un argumentari per implantar els racons

Com ja hem dit, és molt important engrescar a tot l'equip docent a participar en els racons, i per això es recomanable tenir bons arguments. En aquesta activitat s'ha d'elaborar una llista d'arguments que usaries per convèncer als teus companys de feina per usar la metodologia dels racons.

També serà important que contextualitzis el teu entorn de feina, ja que els arguments que aportis aniran en funció del context a on t'ubiquis.

Posar en marxa els racons requereix una acurada **programació**. Pel concepte de programació

hem d'entendre la capacitat de construir un pla, preparar un projecte i individualitzar una estratègia capaç de donar sentit a les diverses ocasions i a les diverses intervencions educatives. Pel fet de ser una activitat que dóna molta autonomia a l'alumnat, caldrà que els factors que estan a les nostres mans els tinguem molt controlats i els dominem a favor nostre. Tot i això cal que la planificació sigui oberta i flexible per tal de poder-la adaptar a les possibles situacions que sorgeixin al llarg del curs.

A l'hora de dissenyar els diferents racons és important que comencem pensant **quins racons volem** organitzar i a partir d'aquí decidir els **objectius** de cada un dels racons de treball i seleccionar-ne els **continguts** que hi podrà adquirir l'alumne.

És important que al llarg del curs es vagin actualitzant els racons, ja sigui introduint petites modificacions als racons existents, o també la creació de nous racons. Per això un cop triats els continguts i habilitats caldrà distribuir-los al llarg del curs com faríem amb qualsevol altre metodologia, es a dir, que caldrà temporitzar-lo.

Un cop decidit això caldrà pensar quina metodologia usarem pels racons, es a dir, com serà el funcionament global. Aquest serà el moment de decidir quants de racons hi haurà a la classe, on s'ubicaran, com circularan els alumnes entre els diferents racons... És a dir, concretar els diferents aspectes del funcionament dels racons.

Un dels elements interessants de la metodologia és com feim els **agrupaments**. L'opció més habitual és que els alumnes s'agrupin de forma lliure i sovint ni ens plantejam si hi ha altres opcions. Podem trobar altres formes d'agrupar. En primer lloc podem crear grups heterogenis on s'intenta que als grups hi hagi alumnat amb diferents tipus de característiques per tal d'aconseguir una diversitat que pugui ser enriquidora per l'activitat. Per un altre costat podem trobar els grups homogenis que són tot el contrari, i on s'intenta que tots els alumnes d'un mateix grup tinguin les mateixes característiques. Aquests grups homogenis poden ser fixos al llarg del temps o poden ser grups flexibles si l'alumnat pot passar d'un grup a l'altre en funció de la seva evolució. Finalment podem trobar el grup natural, és a dir, el grups en que es troben habitualment agrupats els alumnes, normalment seguint criteris d'edat.

Igualment serà important **seleccionar els materials i instruments** que formaran part dels racons o que s'usaran en aquests. Evidentment, això s'ha de tenir present a l'hora de prendre totes les decisions.

També serà necessari planificar com serà l'**avaluació** dels racons. En primer lloc caldrà avaluar com ha funcionat la metodologia per tal de introduir-hi millores. En segon lloc caldrà avaluar l'evolució de l'alumnat. La forma d'avaluació més recomanada en els racons és l'observació, tot i això, l'avaluació i les eines que s'usin s'hauran d'adaptar a les diferents activitats que s'incloguin en els racons. Per un altre costat, no només hem de pensar en l'avaluació com avaluació final, sinó que també és molt important l'avaluació inicial per conèixer els nivells, les capacitats i els interessos de l'alumnat, i igualment serà important l'avaluació formativa, que es du a terme al llarg del procés. L'avaluació no només s'ha de planificar sinó que també s'han de crear les fitxes o graelles per dur a terme aquesta avaluació.

Un cop realitzada la planificació és important saber **com organitzar una sessió de racons** i

aconseguir que aquesta sigui motivadora.

En primer lloc, caldrà **presentar** tant l'estructura de com funciona l'activitat com presentar cada un dels temes dels racons.

Tot seguit serà important explicar **com funcionarà cada un dels racons** i motivar a l'alumnat a que participi en tots i cada un dels racons.

Especialment per a l'alumnat més gran, també serà important **explicar el paper del mestre** dins la metodologia i donar-li a conèixer què valorarem en l'avaluació.

3.2.2.- Aspectes importants a tenir en compte

El **grau d'autonomia** dels racons dependrà del tipus d'activitats d'aquests racons. Podem trobar racons que necessiten ser dirigits pel mestre i d'altres en que els alumnes poden funcionar-hi de forma més autònoma. És bo combinar els dos tipus d'activitats, ja que així podrem prestar més atenció a les activitats que necessiten ser dirigides i donar major autonomia per l'alumnat a les altres activitats. Igualment, és important tenir en compte els recursos personals de què disposarem, ja que podem aprofitar el professorat de suport per tal que s'encarregui d'alguns dels racons que necessiten una major direcció.

Com ja hem dit a l'apartat anterior, és important **fomentar que l'alumnat circuli** pels diferents racons. Hi ha moltes formes d'aconseguir aquesta circulació entre els tallers, des de motivar a l'alumnat perquè s'interessi per tots els tallers, fins a establir mecanismes, com per exemple graelles de control, per assegurar la rotació. La forma d'assegurar la rotació s'ha d'adaptar a cada aula, en funció de les característiques de l'alumnat i de com el mestre o la mestra se senti més còmode/a.

Igualment, és bo establir mecanismes per **evitar que l'alumnat s'acumuli en un taller**. En ocasions l'alumnat té tendència a voler anar tots a un mateix taller. És bo fixar un nombre màxim d'alumnes per a cada racó, així assegurarem que l'alumnat pugui treballar còmodament. Hi ha varies formes de fer-ho, com per exemple elaborar targetes amb un dibuix que identifiqui cada racó i l'alumnat necessitarà la targeta del racó, una altra forma es que cada alumne tenguí una targeta amb el seu nom i que cada racó disposi un espai on es pugui deixar un nombre limitat de targetes, i així només podrà participar al racó l'alumnat que hi pugui posar la seva targeta.

3.2.3.- Paper del mestre

El fet d'usar una o altra metodologia pot modificar els paper o rol que té el mestre dins el procés d'ensenyament - aprenentatge.

Els racons fan que el mestre deixi de ser l'únic coneixedor del saber. I el saber passa a ser un bé compartit a tota l'aula. Aquest és un fet molt positiu, ja que aquest fenomen també s'està donant a la societat, fent que cada vegada el saber estigui més dispers entre diverses fonts.

Per altre part, com ja hem comentat, els racons afecten la forma com es produeixen les relacions i les interaccions a dins l'aula. Aquests canvis en les relacions també afecten a la interacció entre mestre i alumne. En els racons, el mestre ja no és qui mediatitza totes les interaccions, sinó que existeix la possibilitat que es donin moltes interaccions on el mestre no hi participi.

El paper del mestre el podem separar en tres frases. En primer lloc, i el més important, el mestre intervé en l'explicació inicial. Tot seguit el mestre intervindrà fent el seguiment de l'activitat. Finalment el mestre intervindrà en l'avaluació o control en el final de l'activitat. El que cal fer ho trobareu explicat a l'apartat de "com fer-ho pas a pas?".

Segons la majoria d'autors que han treballat al voltant d'aquesta metodologia, consideren que el més adequat és que el mestre adopti un paper de guia o d'acompanyant del procés d'aprenentatge. D'aquesta forma qui porta el pes i la iniciativa en el procés és l'alumnat a partir del camí marcat pel mestre.

Una altra de les tasques del mestre és la de fer de dinamitzador dels diferents racons. Mentre l'alumnat està en els racons ha d'ajudar a que aquests funcionin de forma dinàmica, sense acumulació d'alumnes ni cap altre tipus de problemes.

Finalment, una feina clau del paper del mestre és l'observació. Ja hem comentat que principalment l'avaluació dels racons es basa en l'observació, tant de forma sistemàtica com també l'observació espontània i no sistemàtica, per tal de recollir informació de tot tipus sobre el que passa als racons.

Activitat opcional 6

Reflexiona sobre el paper del mestre ens els racons.

Si uses racons a la teva aula pensa quin és el paper que adoptes com a mestre. Creus que és l'adequat? Quins altres papers creus que podries adoptar? Com creus que això influiria sobre el desenvolupament dels racons?

Si no n'uses, pensa com ho organitzaries.

3.3.- Quan i per a què usar-los?

3.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?

Principalment els racons seran molt útils per treballar l'adaptació de l'alumnat que acaba d'arribar, dins el seu grup - aula. Com ja hem dit, és molt important que l'alumnat tingui una bona rebuda tant al centre com en el grup de la seva aula. Els racons ajuden a aquesta adaptació ja que, generalment, són activitats que fomenten el treball en equip o cooperatiu. D'aquesta forma s'aconsegueix una adaptació gradual i molt positiva.

Per un altre costat, els racons també seran una metodologia adequada per treballar el nivell

pragmàtic de la llengua. Com s'ha explicat al segon capítol, és molt important treballar tots els nivells de la llengua. El nivell pragmàtic és un dels que és més difícil treballar, ja que s'ha d'aconseguir situacions on l'alumnat usi la llengua catalana de forma contextualitzada i espontània.

Treballar per racons també ens permetrà una atenció més individualitzada a cada alumne. Com que tot l'alumnat treballarà de forma autònoma, el mestre podrà dedicar estones a centrar-se a aquell alumnat, que pels motius que sigui, presenti més necessitats, i això també inclou a l'alumnat nouvingut. D'aquesta forma podem oferir-los activitats d'aprenentatge i ajudes més adaptades al seu nivell, als seus coneixements previs i a les seves necessitats.

Una bona idea és aprofitar l'estona que es fan racons per treballar continguts específics per a l'alumnat nouvingut. Això es pot fer planificant racons específics per aquest alumnat o combinant els racons amb altres metodologies.

Cal destacar que és molt important que l'alumnat immigrant participi sempre dels racons i no sigui exclòs en cap moment.

Una altra aportació que ens fan els racons és que trenquen la barrera entre el treball intel·lectual i el treball manual.

Finalment, tot i no afectar directament a l'alumnat nouvingut, també és important recordar que els racons són una de les metodologies que millor funciona per treballar l'autonomia, la iniciativa i el sentit de la responsabilitat entre el nostre alumnat.

3.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?

Un dels principals problemes que tenen els racons és que no ens asseguren que tot l'alumnat aprengui tots els continguts que es treballen en cada un dels racons. Això en principi no té per què ser un problema si entenen que els continguts són una eina al servei del desenvolupament de les habilitats de l'alumnat. Tot i això, serà important no incloure als racons continguts imprescindibles que hagi d'adquirir tot l'alumnat, perquè no podrem assegurar la seva adquisició.

Per un altre costat, ja hem dit, que principalment els racons són una activitat cooperativa i en grup. Per tant, és evident que els racons no seran la metodologia més adequada per aquelles activitats individuals i que necessitin desenvolupar-se en climes de tranquil·litat i sense distraccions.

A l'hora de posar en marxa els racons partint de zero ens trobam amb unes dificultats habituals. La majoria del professorat considera que els racons són una metodologia que només es pot usar a l'etapa d'educació infantil. Tot i que és cert que tradicionalment els racons han estat una metodologia molt lligada a l'educació infantil, no hi ha cap motiu perquè aquests no puguin ser utilitzats a primària. Hi ha nombroses experiències d'aplicació dels racons a diverses etapes de primària, demostrant que això és possible i amb bons resultats.

Activitat opcional 7
Reflexiona sobre diferents situacions educatives en les que t'hagis trobat al llarg dels anys com a mestre. Creus que hauries pogut utilitzar els racons? Creus que haurien estat millors o pitjors que l'organització que usares? Quines són les aportacions que t'haurien fet?

Activitat opcional 8
Reflexiona sobre quin dels següents racons et pot ser útil i pensa si hi trobes a faltar algun racó que coneguis i que creguis que sigui positiu aportar als teus companys. Pots fer les aportacions al fòrum i pensa que totes les aportacions seran molt enriquidores per als companys.

3.4.- Exemples del seu ús:

3.4.1.- Racons de llengua

Nom del Racó: Parla'm de tu

Àrea: Català

Objectius:

- Potenciar el diàleg entre els nens.
- Expressar sentiments de manera clara i entenedora.
- Saber expressar el que senten en relació a un fet.

Nivell: tota la primària.

Material:

- Fotografies i dibuixos varis relacionats amb sentiments.
- Roda dels sentiments.

Metodologia:

Es pot fer tan per parelles, com en petit grup. La roda dels sentiments és una petita ruleta on els nins han de tirar i explicar la paraula que els toca. Amb les fotografies els infants hauran d'explicar els aspectes externs dels sentiments.

Avaluació:

Seguiment de l'expressió oral de l'alumnat i de l'adquisició de nou vocabulari.

Nom del Racó: Les capsas de les sorpreses

Àrea: Català.

Objectius:

- Utilitzar lèxic i estructures de la llengua en diferents contextos.
- Expressar-se de forma ordenada, articulant correctament els sons i amb una entonació adequada.
- Representar situacions de la vida familiar, escolar, social, de personatges reals o ficticis, amb el suport del llenguatge.

Nivell: cicle inicial.

Material:

- Capses amb pepes articulades i d'altres petits objectes que possibilitin que els alumnes configuren una petita història

Metodologia:

Aquest racó està pensat per treballar en petit grup. El grup triarà una capsa i comprovarà el contingut que té la capsa. Després, el grup elaborarà una petita història, real o fantàstica, a partir del contingut de la capsa. Per acabar, l'alumnat del grup representarà la història davant els seus companys

Avaluació:

Control sobre l'expressió oral dels alumnes, utilització de nou vocabulari i l'estructura i coherència de la narració.

Nom del Racó: Plena

Àrea: Català

Objectius:

- Relacionar el text i la imatge.
- Memoritzar visualment mots del vocabulari bàsic.
- Interessar-se per la interpretació del llenguatge.

Nivell: cicle inicial

Material:

- Cartrons amb sis dibuixos cada un. Tots tenen diferents dibuixos, però dos o tres dibuixos es repeteixen en dos o tres cartons.
- Una bossa amb targetes amb els noms de cada un dels dibuixos.
- Fitxes (botons, de cartolina, de parxís...) per tapar els dibuixos que han sortit.

Metodologia:

Aquesta activitat és realitza en petit grup (de 3 a 5 alumnes). Un serà l'encarregat d'agafar els noms de dins de la bossa. La resta d'alumnes es repartiran els cartons amb els dibuixos. L'infant que té la bossa ha de dir "Qui té?" amb la paraula que acaba de treure de la bossa. La resta d'infants ha de posar una fitxa damunt el dibuix que s'ha dit, si és que el té. El primer infant que aconsegueix completar el cartó ha de dir "Plena!!!", i passa a tenir la bossa.

Avaluació:

Reconeixement de les paraules, articulació dels sons, rapidesa visual i respecte al torn i a les normes.

Nom del Racó: Pos text als dibuixos

Àrea: Català

Objectius:

- Relacionar text i imatge.
- Identificar textos escrits significatius.
- Interessar-se pel llenguatge escrit a partir de les dites, cançons, rondalles, contes...
-

Nivell: tota la primària

Material:

- Carpetes amb diferents textos en funció del nivell: paraules de vocabulari bàsic, dites, contes...

Metodologia:

Lectura de les paraules o frases escrites dins la carpeta.

Identificació i aparellament de dibuixos amb el text adequat.

Autocorrecció del racó comprovant si els gomets de la imatge triada i el text coincideixen i enregistrament dels encerts i errades.

Avaluació:

Reconeixement dels textos treballats a classe i relació dels mateixos amb una imatge

Nom del Racó: Qui soc?

Àrea: Català

Objectius:

- Relacionar una frase escrita amb l'objecte o imatge corresponents
- Identificar les paraules d'una frase.

Nivell: cicle Inicial

Material:

- Dues capsas, una plena de pepes de personatges diferents i amb diferents versions d'un mateix personatge. Enlloc de les pepes és poden usar imatges, fotografies o dibuixos.
- Cada capsa té unes frases que les corresponen, fetes amb cartolina.

Metodologia:

Primer l'alumne triarà entre una de les dues capsas i n'observarà el contingut. Oralment descriurà cada una de les característiques de cada personatge. Després aparellarà cada imatge amb la frase que li correspongui. Per últim llegirà les frases i verificarà el treball realitzat.

S'ha d'adaptar la dificultat de les frases amb les capacitats de l'alumnat.

Avaluació:

Control sobre l'expressió oral dels alumnes i la identificació del text que descriu la imatge.

Nom del Racó: Saps l'ordre?

Àrea: Català

Objectius:

- Reconèixer el missatge de les diferents frases que componen un text.
- Reconstruir i ordenar un text a partir de les seves frases.
- Llegir mentalment i expressivament textos de tipologia diversa.

Nivell: cicle inicial i mitjà

Material:

- Sobres amb textos diversos (poesies, dites, narracions, cançons...) Dins de cada sobre trobarem tires de cartolina amb les diferents frases escrites que componen el text.
- Cal també un sobre amb les solucions.

Metodologia:

L'alumne triarà un sobre, llegirà les diferents cartolines amb els textos i compondrà el text a partir de l'ordenació de les frases.

Un cop realitzat el primer intent l'alumne comprovarà el seu sentit global.

Finalment, l'alumne comprovarà el resultat.

Avaluació:

Reconeixement de textos i coherència en la composició del text, capacitat de reflexió i de correcció.

Nom del Racó: Sí o No

Àrea: Català

Objectius:

- Llegir frases curtes interrogatives.
- Comprendre el significat de les preguntes.
- Iniciar-se en la descripció dels personatges.

Nivell: Cicle inicial

Material:

- Una capsa amb personatges de goma.
- Una capsa amb cartronets amb un SI.
- Una capsa amb cartronets amb un NO.
- Una cartolina amb 10 o 15 preguntes escrites una sota de l'altra.

Metodologia:

L'alumne triarà un personatge de la capsa i l'observarà detalladament.

Llegirà la primera pregunta i posarà un cartronet de sí o no, i continuarà fins a l'última pregunta.

Després l'alumnat realitzarà una descripció basant-se en les frases.

Avaluació:

Entendre les frases interrogatives i la relació d'aquestes amb el personatge. Coherència a l'hora d'elaborar una descripció.

Nom del Racó: Narrem

Àrea: Català

Objectius:

- Escriure un text narratiu amb el suport d'imatges.
- Presentar els fets en una successió temporal (inici, nus i desenllaç).
- Utilitzar verbs d'acció i connectors.

Nivell: Tota la primària.

Material:

- Làmines amb seqüències d'un conte o història, làmines amb tres dibuixos, sobre amb començaments i acabaments de contes, fulls i llapis

Metodologia:

1) Escriptura d'un conte a partir de les làmines seqüenciades: ordenar les làmines, escriure el conte amb el suport de les làmines i dels començaments i acabaments de contes, lectura del text i correcció individual amb el mestre.

2) Escriptura d'un conte a partir de tres dibuixos: representació mental dels personatges, llocs i esdeveniments seguint l'esquema següent:

Situació Inicial:

Qui és?

Què són?

Com és / són?

Com es diuen?

Quan?

Què fan?

Nus:

Què passa?

Amb qui?

Per què?

Com?

Com reacciona?

Què més passa?

Desenllaç:

Com es resol?

Com viuen els desenllaç?

Com acaba la història?

Redacció del conte utilitzant l'esquema anterior, lectura del text i correcció individual.

3) Escriptura d'un conte lliure: representació mental dels personatges, lloc i esdeveniments, escriptura del conte, correcció i modificació si escau i il·lustració del conte.

Avaluació:

Coherència en la narració, utilització del vocabulari après i dels recursos al seu abast (llibres, diccionaris...) i la creativitat de la narració.

Nom del Racó: Loto ortografia

Àrea: Català

Objectius:

- Utilitzar les normes ortogràfiques bàsiques
- Memoritzar visualment els mots

Nivell: Tota la primària

Material:

- Dos cartrons plastificats on el mestre escriurà 10 paraules a cadascun. A cada paraula li faltará una lletra o dígraf. A darrera s'hi pot escriure la solució.
- Cartrons on hi haurà escrites una de les lletres o dígraf que falten a la paraula.
- Fitxes d'ortografia.

Metodologia:

Lectura de les paraules i reconeixement de la norma ortogràfica que s'està treballant. El nen o la nena completarà les paraules amb la lletra o dígraf que cregui adient primer damunt del taulell per tal de poder repassar-ho, després omplirà la fitxa d'ortografia i l'autocorregirà amb l'autosolucionari.

Avaluació:

Assoliment de les normes ortogràfiques.

3.4.2.- Racons de matemàtiques

Nom del Racó: El mes matemàtic

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Desvetllar l'interès del nen pel raonament matemàtic
- Potenciar l'habilitat de l'alumne en la resolució dels problemes que impliquen càlcul mental

Nivell: tota la primària

Material:

- Dossier amb problemes de càlcul mental
- Plantilles per realitzar els problemes
- Cartolines
- Sobres
- Retoladors

Metodologia:

Durant un mes es penjarà a l'aula el calendari matemàtic. El racó consisteix en obrir cada dia de la setmana un sobre on hi haurà un problema de raonament lògic que els alumnes hauran de solucionar. Si no aconsegueixen la solució, s'emportaran el problema a casa i al matí següent l'hauran de solucionar a classe.

Avaluació:

Caldrà controlar els encerts i els errors de l'alumnat i observar quines dificultats tenen.

Nom del Racó: Compr i venc

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Iniciar als nens en l'acte de comprar.
- Treballar els conceptes de suma i resta a partir d'experiències properes.
- Utilitzar les unitats monetàries (euros, cèntims...)

Nivell: cicle inicial i mitjà

Material:

- Botiguetes i el seu material
- Monedes de broma

Metodologia:

Aquest és un racó per treballar en petit grup o parelles. Un nen agafa el rol de venedor i l'altre de client. El client elegeix els objectes que vol comprar i el venedor en fa el compte. El client ha de pagar i el venedor ha de tornar el canvi.

Avaluació:

Els clients haurien d'escriure en un full els objectes que han comprat i el preu de cada un i en farà la suma. Indicaran també la moneda amb la què ha pagat i el canvi que li han tornat.

Nom del Racó: Màquines

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Anomenar les característiques d'un objecte (mida, color, forma...) i veure les possibles transformacions tot observant el resultat que s'obté de canviar una o més característiques de l'objecte inicial.
- Identificar i usar correctament conceptes com ara: triangles, rectangles, costat, ample...

Nivell: cicle inicial i mitjà de primària

Material:

- Màquines transformadores (imaginació)
- Caixa de blocs lògics (poden ser figures de cartró, tangrams...)

Metodologia:

És un racó de treball individual. El nen triarà una figura (per exemple un triangle blau petit) i la introduirà a la màquina. De la màquina en sortirà una altra figura (triangle vermell i gran). El nen haurà d'observar que la màquina ha canviat el color i la mida de la figura inicial i n'ha respectat la forma.

Avaluació:

El nen farà un dibuix on hi haurà la figura inicial i la figura final. Al davall hi escriurà les diferències i semblances existents entre les dues figures.

Nom del Racó: De grans a petits i de petits a grans

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Identificar diversos elements que tenen un mateix atribut tot classificant-los sota unes característiques preestablertes.
- Identificar i usar correctament conceptes com ara: gran, petit, igual...

Nivell: cicle inicial d'educació primària

Material:

- Caixes amb diferents materials (capsa amb llegums, capsa amb pastes, capsas amb ninots)
- Etiquetes de classificació

Metodologia:

L'alumne triarà una caixa i sota les directrius $<$, $>$ i $=$ ordenarà els elements que conté la caixa.

Avaluació:

En un full podrà dibuixar els objectes de la caixa col·locant-los segons el criteri de l'etiqueta escollida.

Nom del Racó: Feim i desfeim nombres

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Compondre i descompondre nombres
- Unir, afegir i agrupar. Treure, separar i trobar el complementari
- Reconèixer les unitats, desenes, centenes i milers...

Nivell: cicle inicial i mitjà de primària

Material:

- Retalls de paper plastificat amb els numeros dels 0 a 9
- Quadre de posicions dels números (unitats, desenes, centenes...)

Metodologia:

És un racó de feina individual on l'alumne escollirà uns números de la caixa i els posarà al quadre a la seva posició. Observarà quin lloc (milers, centenes...). Es poden fer noves variants del mateix racó.

Avaluació:

Seguiment sobre l'adquisició dels nous conceptes per part de l'alumne i observar les dificultats que presenten.

Nom del Racó: Lola la calculadora

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Utilitzar la calculadora com a eina que ens ajudi a la resolució de problemes.
- Tempteig i aproximacions.
- El significat de les tecles de la calculadora.

Nivell: tota la primària

Material:

- Calculadora
- Fitxes de reforç

Metodologia:

Aproximació dels nens a la utilització de la calculadora començant per operacions bàsiques i anar complicant-les a mida que el nivell ho permeti. El nen primer realitzarà unes fitxes de propostes nostres i després inventarà les seves pròpies.

Avaluació:

Control de les fitxes realitzades pels alumnes. Veure la coherència entre allò realitzat amb la calculadora i allò que ha escrit en el full.

Nom del Racó: El rellotge: quina hora és?

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Familiaritzar els alumnes amb la utilització del rellotge
- Reconèixer les hores, els minuts, els segons, els quarts i les mitges.

Nivell: cicle inicial i mitjà

Material:

- El rellotge de cartró o fusta
- Rellotge digital
- Cartolines, claus d'àlbum i retoladors

Metodologia:

En aquest racó cada alumne ha de construir el seu propi rellotge. Després per parelles jugaran amb el rellotge. Un posarà una hora i l'altre l'haurà d'encertar.

Avaluació:

Control per part del mestre de la utilització del vocabulari adequat en cada situació i revisió de les fitxes realitzades pels alumnes.

Nom del Racó: El geoplà

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Distingir línies, superfícies i les seves fronteres.
- Reconèixer figures geomètriques
- Enunciar les propietats geomètriques que varien i les que romanen després d'una transformació topològica

Nivell: tota la primària

Material:

- Geoplà
- Gomes (per construir la figura)
- Fitxes de treball

Metodologia:

El nen agafarà el geoplà individualment i amb l'ajuda de les gomes crearà la seva figura geomètrica. Després la plasmarà en un full.

Avaluació:

Control de les fitxes fetes pels alumnes i de les explicacions de les figures dibuixades.

3.4.3.- Racons d'experiències

Nom del Racó: Correus a l'escola

Àrea: Experiències i Català

Objectius:

- Reforçar els aprenentatges escolars
- Aplicació d'experiències reals al camp escolar

Nivell: tota la primària

Material:

- Caixa de correus
- Sobres i fulls per les cartes
- Segells (reals o d'estampació)
- Taulell de distribució

Metodologia:

L'escola es convertirà en un poble o ciutat, cada passadís tindrà el nom d'un carrer i cada taula un número. Els nins es podran escriure cartes lliurement i un grup s'encarregarà del racó fent de carters. Haurien de fer la classificació i el repartiment de les cartes.

Avaluació:

El mestre haurà de controlar al grup de carters.

Nom del Racó: Cada cosa al seu lloc

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Identificar les qualitats perceptibles dels objectes
- Classificar els objectes seguint diferents criteris.

Nivell: cicle inicial

Material:

- Capsa gran per guardar-hi els objectes
- Objectes diversos
- Capsetes transparents

Metodologia:

L'alumne observarà i manipularà els objectes, n'identificarà les propietats comunes i iniciarà la classificació segons tinguin o no la qualitat comuna. Per acabar comentarà els criteris de classificació que ha utilitzat.

Avaluació:

Reconeixement adequat de les propietats i utilització del vocabulari correcte per explicar-les.

Nom del Racó: Què passa amb l'ou?

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Observar els canvis que es produeixen en la interacció de varis elements
- Formular preguntes sobre els fets que desperten curiositat

Nivell: cicle inicial

Material:

- Gerra amb aigua
- Pot de vidre
- Pot amb sal
- Cullera
- Ou
- Full plastificat amb les instruccions

Metodologia:

L'alumne seguint el full de les instruccions introduirà l'aigua de la gerra al pot de vidre i col·locarà l'ou dins el pot i n'apuntarà el resultat. Tot seguit establirà una hipòtesi del que passarà amb l'aigua amb sal. Comprovarà la hipòtesi i també n'apuntarà el resultat.

Avaluació:

Seguiment dels passos en la realització de l'experiment, utilització del vocabulari adient per expressar els resultats.

Nom del Racó: Barreges

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Observar el resultat en barrejar varis elements
- Raonar i buscar una explicació del resultat obtingut
- Distinguir les substàncies que es dissolen de les que no.

Nivell: cicle inicial

Material:

- Pots transparents
- Cullera
- Pot amb sal
- Oli
- Vinagre
- Aigua
- Bicarbonat
- Llimones i espremedora
- Fulls plastificats amb les instruccions de cada mescla

Metodologia:

L'alumne mirarà les instruccions de les mescles, en triarà una i agafarà el material necessari per realitzar-la. Realitzarà la mescla a partir de les instruccions i n'omplirà una fitxa amb els resultats obtinguts.

Avaluació:

Seguiment dels passos d'un experiment i utilització del vocabulari adequat.

Nom del Racó: Vols tastar-ho?

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Discriminació dels cinc sentits
- Saber expressar amb paraules aquelles sensacions que produeix un aliment.

Nivell: cicle mitjà

Material:

- Fruïtes diverses, i altres aliments, es poden triar en funció de la temporada.
- Cinta per tapar els ulls

Metodologia:

Un alumne tancarà els ulls d'un company i aquest anirà tastant les diferents fruites, les identificarà i intentarà descriure quin gust té cada una.

Avaluació:

Utilitzar el vocabulari adequat per descriure els gustos.

Nom del Racó: Quina olor és?

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Reconèixer les diferents olors
- Verbalitzar les sensacions olfactivas obtingudes

Nivell: Cicle inicial

Material:

- Pots, amb un cotó impregnat amb substàncies que facin olors fortes (colònia, llimona, vinagre...)

Metodologia: Els alumnes ensumaran els pots i intentaran identificar l'olor de que es tracta. Després descriuran les sensacions olfactivas obtingudes

Avaluació: Utilització del vocabulari per definir les diferents substàncies.

Nom del Racó: Escolta-ho en el vent

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Reconèixer diferents cançons, dites, veus,... usant l'oïda.
- Expressar verbalment les sensacions auditives

Nivell: Tots els cicles de primària

Material:

- Pots de rodets de fotos amb diferents objectes i tapats per tal de que no es vegi el que hi ha dins.
- Trossos de dites, cançons, contes... gravats en format d'audició.
- Veus gravades de diferents companys.

Metodologia:

Cicle inicial: Els nins classificaran els pots segons si fan renou o no i en funció de les característiques del renou que fan. Finalment hauran d'explicar les característiques auditives que han tengut.

Cicle mitjà: Els alumnes escoltaran les gravacions i identificaran de qui es tracta cada una. Tot seguit intentaran descriure les característiques de la veu que ho recitava.

Cicle superior: Els alumnes identificaran les veus gravades i diran les característiques d'aquestes.

Avaluació:

Utilització del vocabulari adequat per dir les característiques de les veus.

Nom del Racó: Mira què fan ara

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Utilitzar la vista
- Reconèixer imatges pel context

Nivell: Cicle inicial i mitjà

Material:

- Cartronets amb imatges i fotografies d'objectes familiars. Cartrons negres per tapar parcialment part de les imatges

Metodologia:

Els alumnes triaran un cartró i aixecaran un cartronet negre deixant al descobert una part petita de la imatge. Faran una predicció sobre quina pot ser la figura i per què. Tot seguit treuran un altre cartronet i seguiran així fins haver descobert tota la imatge.

Avaluació:

Reconeixement de les imatges i utilització del vocabulari i arguments adequats per dir per què pensen que és aquella imatge.

Nom del Racó: Toca, Toca

Àrea: Experimentació

Objectius:

- Estimular el sentit del tacte
- Descriure la sensació que produeix el tacte de diferents superfícies

Nivell: Cicle inicial

Material:

- Fustes, cartrons amb trossos de diferents materials (tela, paper de vidre, arena...)
- Cintes per tapar els ulls.

Metodologia: Amb els ulls tapats, els alumnes aniran tocant els materials i diran quina sensació els produeix. Després, amb els ulls destapats, els classificaran.

Avaluació: Vocabulari adequat per expressar la sensació tàtil.

3.4.4.- Racons de tecnologia

Nom del Racó: Escolta els problemes

Àrea: Matemàtiques

Objectius:

- Reforçar els aprenentatges escolars mitjançant una eina tecnològica.
- Reforçar la resolució de problemes que impliquin calcul mental.

Nivell: Tota la primària

Material:

- Un walkman o reproductor d'àudio per alumne
- Un casset amb problemes enregistrats.
- Full de resposta
- Full de correcció

Metodologia:

És un racó millor per a la feina individual. L'alumne triarà, en funció del seu nivell, un casset amb problemes enregistrats. Després escriurà la resposta en el full de respostes i comprovarà el resultat.

Avaluació:

S'haurà de supervisar el plantejament i realització del problema.

Nom del Racó: Dictat sorpresa

Àrea: Català

Objectius:

- Reforçar els aprenentatges mitjançant una eina tecnològica
- Reforçar l'ortografia a partir d'una dinàmica diferent

Nivell: Tota la primària

Material:

- Walkman o reproductor d'àudio
- Gravacions en funció del que es vulgui treballar
- Fulls de resposta i de correcció

Metodologia:

És un racó millor per la feina individual. El nen triarà una gravació d'un dictat. L'escoltarà, escrivint-lo en un full, i un cop realitzat el corregirà ell mateix.

Avaluació:

S'haurà de supervisar la correcció dels infants i treballar les errades comeses.

Nom del Racó: L'ordinador

Àrea: Totes

Objectius:

- Reforçar els aprenentatges escolars mitjançant una eina tecnològica.
- Conèixer i utilitzar l'ordinador com eina d'aprenentatge.

Nivell: Tota la primària

Material:

- Un ordinador per alumne
- Internet
- Programari en funció del que es vulgui treballar.

Metodologia: Pot ésser un racó individual o per parelles, on els alumnes triaran el joc que volen realitzar, aquesta selecció ha d'estar guiada pel mestre per tal de que no treballin sempre el mateix.

Avaluació: El mestre haurà de controlar l'execució de les activitats i la utilització de l'ordinador.

3.4.5.- Recursos virtuals per racons

Aquí us deixam una sèrie d'adreces de pàgines web que podeu consultar i on possiblement i podreu trobar idees i recursos que podreu usar al racons, i també a moltes altres activitats de la vostra aula.

És evident que això només és un petit recull de tot el que es pot trobar a la xarxa i que cercant en algun cercador, com per exemple www.google.com, possiblement en trobeu més.

Enllaços d'interès

<http://www.xtec.es/~ragusti/racons/racons.htm>

http://www.bcn.es/elspins/racons/trebalem_per_racons.htm

<http://www.xtec.cat/centres/a8063771/html/activitats/racons.htm>

<http://www.xtec.cat/centres/a8061051/trebalem/racons.htm>

<http://www.xtec.cat/centres/a8055105/projecte/racons/racons.htm>

<http://www.xtec.cat/ticaula/experiencies/confegir.htm>

4. PROJECTES DE TREBALL

4.1.- Què són?

Aquesta forma d'intervenció educativa neix per tal de donar resposta a la necessitat d'organitzar els continguts escolars de forma globalitzadora, donant peu i creant situacions en les quals els alumnes iniciïn l'aprenentatge d'uns procediments que els ajudin a organitzar, comprendre i assimilar una informació.

La finalitat dels projectes és elaborar un dossier, mural o monografia amb qualsevol format sobre un tema concret que ha seleccionat el propi alumnat. En l'elaboració d'aquest dossier s'usaran una sèrie d'habilitats, estratègies i coneixements procedents de pràcticament totes les àrees o matèries.

4.1.1.- Les WebQuest, una nova forma de fer projectes

En els darrers anys, amb l'arribada de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), moltes de les metodologies que s'usaven han sofert petites modificacions. Els projectes són una de les metodologies on més clarament es pot veure aquest canvi. Això es deu a que un dels aspectes on més han influït les noves tecnologies és en la gestió i distribució de la informació, que és un dels aspectes claus dels projectes de treball.

Tot això ha donat lloc a les Webquest, que són un nou tipus d'activitats constructivistes, que agafen com a base els projectes i els projectes de treball, per plantejar activitats simples i motivadores per l'alumnat. En les webquest el que es fa és dividir els alumnes en grups, a cada alumne se li assigna un rol i se'ls proposa que entre tots realitzin una tasca, sempre amb la finalitat d'aconseguir un producte final. Per aconseguir el seu objectiu l'alumnat haurà de seguir una sèrie de passes i cercar la informació que necessita a través de la xarxa, a partir dels recursos que prèviament l'alumnat ha posat a la seva disposició.

Totes les tasques que es fan en una webquest es fan de forma col·laborativa entre tots els membres del grup i mitjançant l'ús de l'ordinador i d'internet.

Per no ser l'objectiu principal d'aquest curs de formació i per la seva relació amb els projectes no entrarem amb més detall de les webquest.

Si voleu ampliar els vostres coneixements relacionats amb les webquests podeu trobar nombrosos recursos que en parlen a la xarxa. Un dels més interessants és "Internet en el Aula: las Webquest" de Jordi Adell, que el podeu consultar a: http://www.uib.es/depart/gte/edutec-e/revelec17/adell_16a.htm

Activitat d'entrega obligada 3 **Plantilles de Webquest.**

A la xarxa es poden trobar nombroses plantilles per a què pogueu crear webquests pels vostres alumnes, al document de Jordi Adell se n'insinua alguna.

Les plantilles serveixen per crear web-quests de forma ràpida i senzilla a partir d'un model en els que només cal omplir els buits amb la informació del tema. Algunes plantilles penjen directament les web-quest a la xarxa, facilitant-nos encara més la feina.

En aquesta activitat heu de cercar una plantilla que us sembli adequada. A part d'enviar-la al tutor/a, també la podeu penjar al fòrum "Ajudes i intercanvis entre alumnes" per compartir-la amb els vostres companys.

4.2.- Com usam els projectes?

4.2.1.- Com fer-ho pas a pas?

A l'hora de realitzar un projecte podem destacar les següents fases que són comunes a tots els projectes de treball. Per adaptar la metodologia a cada grup d'alumnes el mestre podrà incloure noves fases, o fer que algunes es realitzin amb més o menys ajuda del mestre.

Elecció del tema: com a resultat d'experiències anteriors, de fets d'actualitat o d'algun esdeveniment que han viscut els alumnes, es proposen diferents temes a treballar. El grup, amb l'ajuda i assessorament del mestre, serà qui decideixi el tema del projecte.

L'elecció del tema requereix que el mestre motivi a l'alumnat i estimuli el seu interès per aprendre.

Igualment, serà necessari apropar nous temes a l'alumnat, ja que, especialment en les edats més primerenques, no coneix de l'existència de molts de temes, per tant no podrà mostrar el seu interès per aquests.

Planificació del desenvolupament del tema: després de la selecció del tema, cada alumne o en grup, realitzarà una proposta d'índex. Igualment s'haurà de pensar tant la distribució del temps, com també les activitats que caldrà realitzar per donar resposta als diferents punts de l'índex. En aquest apartat és on el mestre triarà els objectius d'aprenentatge i continguts del projecte.

Hi ha moltes formes diferents d'elaborar l'índex, en funció de l'edat i les capacitats de l'alumnat.

Una bona idea pels alumnes més petits és que cada un apunti el que sap i el que no sap i vol saber del tema. D'aquesta forma es rebaixa la complexitat de la dificultat i permetrà a tot l'alumnat fer la seva aportació a l'índex.

Recerca de la informació: a partir de l'índex es crearà un guió de treball. Després s'hauran de triar les fonts i mitjans d'informació més adequats per recollir el que necessitam. Normalment la recerca d'informació es distribueix en petits grups.

Tractament de la informació: aquesta és una de les etapes més importants de tot el procés. L'objectiu d'aquesta fase és la de destriar les informacions bàsiques de les anècdotes sense importància. En aquesta fase també serà important classificar i ordenar les diferents informacions.

Desenvolupament dels diferents apartats de l'índex: a partir de la informació recollida i seleccionada, s'elaboraran els diferents capítols i apartats que conformen l'índex del tema.

Elaboració del dossier de síntesi o del producte final: aquesta fase es centra en l'elaboració del producte final del projecte de treball. Aquest dossier ha d'incloure una síntesi del que s'ha treballat amb tota la classe.

L'elaboració del dossier pot adoptar nombroses formes diferents, en funció de l'edat i característiques dels alumnes.

Pels alumnes més petits s'ha de cercar una forma de representar la informació més visual, com per exemple elaboració de murals, pòsters, dossiers...

Pels alumnes més grans no és necessari que la informació es presenti de forma tan visual i pot agafar formes com per exemple un dossier de síntesi i un manual. Això no vol dir que la informació no es pugui representar de forma visual, ja sigui amb esquemes, mapes conceptuals i també imatges.

Actualment comencen a ser habituals experiències on a partir del treball amb projectes de recerca, el producte final que s'elabora és una pàgina web o un bloc a la xarxa.

Avaluació: un cop realitzat el dossier s'ha de dur a terme l'avaluació. S'ha de fer en dos nivells. Primer en ordre intern, és a dir, el que ha realitzat cada alumne, i pensaran que és el que han après i que és el que han fet per aprendre. En segon lloc, hi hauria una avaluació d'ordre extern, que comptarà amb l'ajuda del mestre, i els alumnes han d'aprofundir en l'avaluació del procés realitzat.

Noves perspectives: a partir del que s'ha treballat en el projecte es poden obrir noves perspectives per als propers projectes. D'aquesta forma s'estableix una relació o nexa d'unió entre els diferents projectes que es treballen al llarg d'un curs.

4.3.- Quan i per a què usar els projectes?

4.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?

Els projectes són una molt bona metodologia per treballar aspectes relacionats amb la cultura de la nostra comunitat, els quals són importants per a l'alumnat nouvingut. Hem de tenir en compte que, en moltes ocasions, no coneixen ni la nostra cultura, ni els elements de la nostra comunitat ni els del seu entorn més proper. Els projectes de treball ens permetran treballar tots aquests elements.

Un dels avantatges és que s'adapta als interessos de l'alumnat, ja que són aquests qui trien el tema i els continguts que volen treballar. Això permet que tot l'alumnat se senti més implicat en l'activitat, augmentant així la seva motivació. Tot això ens ajudarà a que la implicació de l'alumnat a la tasca sigui molt millor.

Els projectes de treball tenen un altre gran avantatge i és que la metodologia té com a requeriment imprescindible el tenir en compte els coneixements previs. Sovint parlem de la importància que té l'avaluació inicial, i és certa aquesta importància. El fet de veure'ns obligats a fer l'avaluació inicial ens permetrà adaptar l'activitat a aquesta avaluació i treballar a partir del que els alumnes saben i a partir dels interessos que demostren.

Essent una metodologia globalitzadora, permet que al' hora es treballin continguts de diverses àrees i s'estableixin relacions entre aquestes. És a dir, al mateix temps l'alumne pot treballar continguts de l'àrea de medi i també treballarà les seves habilitats i capacitats lingüístiques.

4.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?

Els objectius i continguts que es treballaran estan en funció de les activitats que s'hagin de fer al llarg del projecte. I per tant, no els podem fixar d'avançada, sinó que els fixarem un cop seleccionat el projecte de treball i elaborat el guió de feina. Això fa que no sigui una metodologia adequada si es vol que sigui el mestre qui seleccioni els objectius i continguts de treball.

A més, és una metodologia que ens fa difícil poder introduir objectius i continguts específics per a l'alumnat nouvingut.

4.4.- Exemples del seu ús:

Com ja hem comentat, un dels principals avantatges del seu ús és que els projectes adapten

els continguts als interessos de l'alumnat, i són aquests qui trien el que es treballarà. Per tant, els exemples que aquí es recolliran són només per il·lustrar aquest model organitzatiu, ja que a les vostres aules heu de fer els projectes en funció dels interessos dels vostres alumnes.

4.4.1.- Projectes de treballs

Els projectes de treball són una metodologia que ja fa molts anys que compten amb una bona fama i amb molts de professors, això fa que trobem molta literatura i exemples del seu ús a la xarxa. Aquí trobareu un petit recull d'aquestes aportacions que es troben a la xarxa.

Enllaços d'interès

- www.xtec.es/~mpedreir/docs_exp/Maquines.rtf
- http://esc3-12.pangea.org/7jornades/conclu/GUIX_325_04elsprojectes.pdf
- http://www.quadernsdigitals.net/index.php?accionMenu=hemeroteca.VisualizaArticuloIU.visualiza&articulo_id=9232
- http://www.educacionenvalores.org/article.php3?id_article=198
- <http://projectes.bloc.cat/>
- <http://mat.uab.es/seccio/0506/varis/tmes.pdf>
- <http://www.udg.edu/ArtiCulturانبspContemporanis/Projectesdetreball/tabid/5783/Default.aspx>
- <http://recursosdidactics.wordpress.com/tag/projectes-de-treball-directori/>
- <http://ca.wordpress.com/tag/projectes-de-treball-com-fer-los/>

4.4.2.- Webquest

A la xarxa es poden trobar moltes webquests, ja que com que tenen un format de pàgina web és molt fàcil penjar-les a la xarxa i compartir-les amb tota la comunitat. Aquí feim un petit recull d'algunes adreces on podeu trobar webquests, i a més, en el recull també trobareu algunes adreces on hi ha diversos recursos per tal de que creu les vostres pròpies webquests.

Enllaços d'interès sobre Webquests

- <http://www.weib.caib.es/Recursos/webquest/recull.htm>
- http://www.uib.es/depart/gte/edutec-e/revelec17/adell_16a.htm
- <http://www.webquestcat.org/>
- <http://www.xtec.es/recursos/webquests/>
- <http://webquest.org/index.php>
- <http://es.wikipedia.org/wiki/WebQuest>
- <http://www.eduteka.org/ProyectosWebquest.php?tipox=1>
- <http://www.isabelperez.com/webquest/>
- <http://platea.pntic.mec.es/~erodri1/index.htm>
- <http://www.aula21.net/Wqfacil/>
- <http://www.spa3.k12.sc.us/WebQuests.html>
- <http://www.colegio-jaimebalmes.com/webquest/>
- <http://www.eduteka.org/WebQuestLineamientos.php>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/Webquest>
- <http://webpages.ull.es/users/manarea/webquest/>
- <http://cfievalladolid2.net/webquest/common/index.php>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/WebQuest>

5. SUPORT FORA DE L'AULA

5.1.- Què és?

Per suport fora de l'aula entenem totes aquelles activitats que habitualment es fan a fora de l'aula del grup - classe i que treballen objectius, continguts i activitats diferents al que treballa el grup - classe de referència.

Generalment aquestes activitats es fan a l'aula de suport o d'acolliment lingüístic en grups on tots els alumnes tenen unes característiques similars, com per exemple ser nouvinguts amb desconeixement o coneixements mínims de les llengües que s'usen a l'escola. El suport fora de l'aula sol estar impartit pel mestre de suport, mentre el tutor segueix impartint els objectius i continguts habituals amb la resta d'alumnes. Això significa que l'alumnat que rep aquest suport deixa de participar en les activitats del seu grup classe.

També hi ha la possibilitat de que en aquestes hores de suport es treballin les mateixes activitats que el seu grup classe, però amb un nivell d'aprofundiment, una temporalització o un tipus d'activitats diferent i que faciliti que l'alumnat que hi participa adquireixi els objectius i continguts establerts.

És la modalitat organitzativa que més s'ha usat i se n'ha abusat per l'atenció a l'alumnat nouvingut. Quan s'usa amb alumnat nouvingut normalment s'agafa un grup d'alumnat nouvingut, amb un nivell similar d'edat i de coneixement del català, per tal d'ensenyar-los el vocabulari i les estructures gramaticals bàsiques de la nostra llengua.

Activitat opcional 9

Reflexiona sobre quin tipus de suport i quines metodologies s'usen al centre on treballes per atendre a l'alumnat nouvingut.

El suport fora de l'aula encara és el que més s'usa?

5.2.- Com l'usam?

5.2.1.- Com fer-ho pas a pas?

Per decidir el tipus de suport primer de tot s'haurà de pensar si en aquest suport es treballaran els mateixos objectius i continguts que a la classe.

Si es decideix treballar els mateixos objectius i continguts, caldrà decidir si aquests es treballen abans, al mateix temps o després de que s'hagin treballat a classe.

Activitat opcional 10
Pensa els avantatges i inconvenients de la diferent distribució dels objectius i continguts respecte a quan es treballin a la classe.

5.2.2.- Coses importants a tenir en compte

Tot i que es facin activitats diferents, el tutor i el mestre que fa el suport fora de l'aula, no poden deixar de banda la coordinació, ja que ambdós són responsables que tot el procés funcioni. Tot i que no serà necessària una coordinació tan intensa com en altres models organitzatius com per exemple el suport dins l'aula, igualment serà necessari establir vies de coordinació útils.

5.3.- Quan i per a què usar-los?

5.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?

Permet dedicar atenció individualitzada i centrar-nos a atendre les necessitats i dificultats que presenti l'alumne. Això ens permetrà oferir un suport molt adaptat i molt centrat en el que ens cal treballar i no haver de prestar tanta atenció a altres aspectes.

És útil per treballar principalment el nivell foneticofonològic i el lexicosemàntic de la llengua. Això significa que ens serà molt útil per treballar vocabulari i també per treballar aspectes de logopèdia o de pronúncia de determinats fonemes que desconeixen en la seva llengua.

5.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?

Un dels principals problemes d'aquesta metodologia és que no treballa, o ho fa molt poc, el nivell pragmàtic de l'ús de la llengua, per tant un cop els alumnes hagin adquirit la base en els altres nivells no els ajudarà a millorar el nivell pragmàtic. De manera que, tot i que pot ser adequada durant les primeres setmanes de suport per ajudar als alumnes a adquirir una base, les seves aportacions, un cop l'alumnat hagi adquirit la base, són mínimes.

Molts d'autors consideren que si s'usa aquesta metodologia tan sols s'ha de fer durant les primeres setmanes fins que l'alumnat hagi adquirit una base, i després cal canviar cap a altres estratègies organitzatives i metodològiques.

Una altra dificultat que pot presentar el suport fora de l'aula és que l'alumnat deixa de treballar el que els seus companys treballen dins l'aula. Per tant, tan sols es recomana usar aquest tipus de suport per treballar continguts i objectius que siguin imprescindibles fora de l'aula, mentre dins l'aula se'n treballin d'altres que no siguin tan importants.

A més, el fet que l'alumne no treballi amb el seu grup de referència, el suport fora de l'aula no facilitarà l'adaptació de l'alumne al seu grup, sinó tot el contrari, ja que hi ha el risc que l'alumne se senti diferent o exclòs del seu grup.

Una altra dificultat pot sorgir a l'hora de realitzar els agrupaments, ja que no sempre es fàcil crear un grup d'alumnes amb unes característiques homogènies, i es fa necessari agrupar alumnes amb característiques un poc diferents.

Finalment, una altra dificultat és que en aquesta metodologia l'alumnat nouvingut no interacciona amb alumnat de la nostra comunitat, i per tant no té models i referents lingüístics d'iguals en la seva llengua. Els models són molt importants, tant per l'aprenentatge de l'ús de la llengua com, també, per practicar i acostumar-se a parlar en català, i també són importants perquè l'alumnat nouvingut sigui conscient de la importància de parlar en català.

5.4.- Exemples del seu ús:

El suport fora de l'aula pot treballar un nombre d'activitats molt ampli, s'hi poden treballar totes aquelles necessitats que presenti cada alumne, sempre que no necessitin ser treballades en gran grup.

Activitat opcional 11

Pensa quin ús es dona en el teu centre al suport fora de l'aula. Per a què s'usen?
Amb quina finalitat? Es podria treballar el mateix fora de l'aula?

Habitualment és utilitzat per treballar:

Activitats de caire logopèdic: algun alumnat té dificultat amb la pronúncia i praxis d'alguns fonemes, a causa de que aquests no existeixen en les seves llengües maternes, i requeriran d'ajuda dels mestres per ser capaços de pronunciar i diferenciar aquests fonemes sense dificultats.

Activitats per treballar el vocabulari: el suport fora de l'aula sol ser un recurs molt usat per ajudar a l'alumne nouvingut a adquirir nou vocabulari. Es poden dur a terme activitats molts diverses per l'adquisició de nou vocabulari, des de la simple i tradicional memorització fins a molt diversos jocs.

Activitats per a l'ús i la pràctica de la llengua: un altre tipus d'activitats que es fa sovint en el suport fora de l'aula són per practicar l'ús de la llengua, generalment a nivell oral. Aquestes activitats intenten estimular l'alumnat per tal que usi la llengua en diferents situacions. Per aconseguir-ho es sol fer a partir de role-playings, on l'alumnat nouvingut ha de simular viure o participar en situacions diverses.

Per fomentar l'ús de la llengua també sol ser habitual usar la representació de teatre, contes,

rondalles i també de cançons. D'aquesta forma a l'hora que l'alumne practica l'ús de la llengua també se li donen a conèixer alguns elements molt importants de la nostra cultura, com és la literatura infantil tradicional.

Un material que és bastant complet, i que pot servir per agafar idees pel treball fora de l'aula és l'UDICOM, elaborat per un col·legi públic de la Comunitat de Múrcia. Aquest material es pot descarregar de forma gratuïta a <http://www.educarm.es/udicom/>. Tot i ser un material en castellà, i que, per tant, no podem usar-lo directament, ens pot servir per agafar idees i adaptar-les al nostre centre.

6. SUPORT DINS L'AULA

6.1.- Què és?

Com ja indica el propi nom el suport dins l'aula inclou totes aquelles activitats de reforç educatiu que es duen a dins la pròpia aula, sense que l'alumne nouvingut surti d'aquesta. A més, en el suport dins de l'aula, el professorat que dóna el suport a l'alumnat nouvingut treballa els mateixos objectius i continguts que treballa el tutor o la tutora amb la resta de l'alumnat, però oferint-li més ajudes i per tal de facilitar-los el procés ensenyament – aprenentatge. Per tant, l'organització de l'aula no és veu alterada de manera significativa.

El fet de treballar els mateixos objectius i continguts serà un element tan imprescindible com la ubicació on es du a terme, per poder considerar un suport com a suport dins l'aula.

6.2.- Com l'usam?

6.2.1.- Com fer-ho pas a pas?

Per les moltes formes que pot agafar el suport a dins l'aula, l'estructura de com fer-ho pot variar molt. En aquest apartat es mostren les passes bàsiques, que en la majoria de casos és bo dur a terme. Tot i això, no és l'única opció, sinó un guió base.

A l'hora de dur a terme el suport dins l'aula, igual que amb tots els altres models organitzatius, és important aconseguir que sigui una decisió d'equip, consensuada i a on tots els professionals que hi han de participar estiguin motivats i implicats. També cal consensuar com es durà a terme aquest suport, quantes sessions, de quines àrees i quin serà el rol de cada professor.

Per un altre costat caldrà acordar quin tipus d'activitats és vol dur a terme durant el suport dins l'aula i quins seran els objectius i continguts que es treballaran. És important, consensuar-ho des del principi ja que no tothom entén el mateix per suport dins l'aula, i el ventall d'activitats i metodologies que es poden usar en el suport dins l'aula és molt ample i es pot treballar des de moltes perspectives diferents.

Mentre es fa el suport cal anar duent a terme el seguiment, per tal d'anar revisant, polint i millorant diferents aspectes del suport.

Per acabar, serà important realitzar una avaluació de com ha funcionat per valorar si el resultat del suport dins l'aula ha estat positiu.

6.2.2.- Coses importants a tenir en compte

Un element que cal tenir en compte a l'hora de plantejar-nos com feim el suport, és quin tipus d'activitats es duran a terme. No totes les activitats són adequades per fer feina dos mestres dins una aula. Per exemple, es fa molt difícil combinar una classe magistral amb la presència d'un suport dins l'aula. S'han de cercar activitats on hi puguin intervenir els dos mestres sense dificultat.

També sol ser interessant que les tasques estiguin repartides equitativament entre ambdós mestres, ja que sinó es corre el risc de que el mestre de suport adquireixi el rol d'un simple ajudant o d'un mestre de repàs.

Un dels aspectes en que centrarem l'atenció en aquest apartat és a la coordinació entre el professorat que hi participa. És evident que per a cada un dels models organitzatius que hem vist, i que veurem, serà important establir una bona comunicació, però en el suport dins l'aula la coordinació és especialment important ja que el dos mestres treballaran dins el mateix espai. Com ja hem vist en diverses ocasions al llarg del curs, l'acció educativa ha de ser planificada i també s'ha de planificar i dur el seguiment de tota la coordinació. A més, l'acció educativa que es du a terme a l'escola i especialment l'atenció a l'alumnat nouvingut és una tasca en equip, on hi intervenen diversos professionals amb tasques i funcions diferents. Tot això ens mostra com d'important és la coordinació.

Sovint no es fixen ni temps, en l'horari, ni espai per dur a terme aquesta coordinació, i això acaba produint que primer fem altres tasques, que considerem més urgents, i les coordinacions s'acaben fent pels passadissos entre classe i classe o dins la classe abans de començar l'activitat. Des del meu punt de vista s'ha d'intentar acabar amb aquest fet i s'ha d'exigir una coordinació en condicions.

En algunes ocasions la coordinació és veu com una tasca protocol·lària, sense sentit o que no serveix per res. Això és completament fals i es deu a que no s'entén la coordinació de forma adequada. La coordinació ha de ser tot el contrari, ha de servir per facilitar-nos i millorar la nostra pràctica educativa.

Es fa difícil dir quina és la millor forma de coordinació, ja que depèn de molts factors, especialment de la forma d'organització del centre. Però és important que es fixin reunions per coordinar-se de forma periòdica en l'horari d'exclusiva i que hi participin totes les persones implicades en l'activitat, normalment el PT i el tutor, però si escau també els ATE, els fisioterapeutes o qualsevol altre professional.

En la coordinació s'ha de treballar tant la planificació de la activitat com, també, el seguiment i avaluació d'aquesta.

De les diferents accions de coordinació que es duiguin a terme se n'ha de fer un seguiment. És recomanable disposar de fitxes o graelles de seguiment.

Activitat d'entrega obligada 4 **Mesures de coordinació**

Reflexionant sobre les característiques del teu centre, descriu les mesures de coordinació que es porten a terme, crea noves mesures per tal de millorar aquesta coordinació i elabora el documents necessaris per fer-ne el seguiment. Llavors, els envies al tutor/a mitjançant l'eina de lliurament de tasques.

És important destacar que aquesta coordinació no només serà útil pel suport dins de l'aula, sinó que també ens podrà servir per a qualsevol altre modalitat de suport.

6.3.- Quan i per a què usar-los?

6.3.1.- Quan i per a què es recomana el seu ús?

El suport a dins l'aula és una metodologia que és especialment útil quan volem que l'alumnat treballi els mateixos objectius d'aprenentatge i els mateixos continguts que la resta d'alumnes de la classe, però oferint a tots els alumnes les ajudes que necessitin per tal de que evolucionin amb èxit.

Per un altre costat, també és una metodologia per facilitar que l'alumne se senti part de la classe. És important que l'alumne comparteixi espais i temps amb els seus companys, i s'evita que se senti exclòs per haver de sortir de l'aula per rebre suport. Per fomentar aquest sentiment de pertinença pot ser bo realitzar activitats cooperatives o en grups, que faci important l'aportació de tot l'alumnat i fomenti les relacions positives entre aquests.

A més, el suport a dins l'aula permet que el suport no es centri única i exclusivament amb l'alumnat nouvingut, sinó que també se'n puguin beneficiar la resta d'alumnes del grup - classe. D'aquesta forma s'usen els recursos d'una forma més rendible. Igualment aquest suport suposa un assessorament i una ajuda per al tutor.

6.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?

El suport dins l'aula pot presentar dificultats amb l'alumnat que fa molt poc que acaba d'arribar i que presenta un desconeixement de la llengua pròpia de les Illes Balears. Aquest alumnat tindrà la necessitat bàsica d'adquirir una mínima base lingüística abans de poder realitzar les mateixes activitats que els seus companys. Per això no es recomana com única forma d'organització dels suports durant les primeres setmanes.

També és una metodologia que només ens serveix per treballar els mateixos objectius i continguts que treballa el mestre, i per tant no ens servirà per treballar continguts i objectius

diferenciats del grup classe.

Activitat opcional 12

Si ets tutor pensa en les activitats que habitualment dus a terme a dins la teva aula. Serien adequades per realitzar suport dins de l'aula? Si hauria de realitzar alguna adaptació?

A les que no són adequades, per què no ho són? Hi hauria alguna forma d'adaptar-les perquè ho fossin?

6.4.- Exemples del seu ús:

No s'han inclòs exemples de l'ús d'aquest model organitzatiu ja que es pot usar amb qualsevol de les activitats que habitualment es porten a terme dins l'aula en tant que permetin la participació de dos o més mestres.

7. AGRUPAMENTS FLEXIBLES

7.1.- Què són?

Són una metodologia que intenta dividir la classe en diferents grups segons el nivell o capacitat de cada un dels alumnes, i treballar els mateixos objectius i continguts amb cada un dels alumnes, però amb un nivell d'aprofundiment diferent i adaptat a les característiques d'aquest grup.

L'alumnat es pot passar d'un grup a un altre, ja sigui passar a un grup de nivell superior, com baixar a un grup inferior, en funció de la seva evolució.

Aquesta metodologia sorgeix com una evolució del suport fora de l'aula, ja que igualment treu a l'alumnat fora del grup per treballar-hi. Però es diferencia d'aquest en que es treballen els mateixos objectius i continguts, ja que a nivell general, la finalitat de l'educació és la mateixa per a tot l'alumnat, però que per a treballar-hi s'ha de fer a partir de nivells d'aprofundiment diferents. També es diferencia del suport fora de l'aula perquè preveu la possibilitat de que l'alumnat millori i requereixi un tipus de suport diferent.

7.2.- Com els usam?

7.2.1.- Com fer-ho pas a pas?

A l'hora de fer grups flexibles el més important serà realitzar una acurada avaluació inicial per veure si l'alumnat pot ésser dividit en grups en funció del seu nivell. Per exemple, per l'aprenentatge de la lectoescriptura es podria dividir a l'alumnat en funció del seu tipus d'escriptura.

Un cop establerts els grups, serà important, en comú, decidir quins objectius i continguts es treballaran a tots els grups, i quin nivell d'aprofundiment o dificultat es treballarà amb cada un dels grups. És important entendre que els grups flexibles són una tasca en comú de tot el professorat que hi participa, ja que si no la flexibilitat i la possibilitat que un alumne passi d'un grup a un altre serà nul·la. També serà bo establir un criteris generals sobre el tipus d'activitats que s'hi treballaran, d'aquesta forma hi haurà una major coherència entre tots els grups.

A més, també s'hauran de fixar els criteris i les dates per dur a terme l'avaluació de l'alumnat i la revisió de la configuració dels grups. Almenys s'han de fer dues revisions per trimestre si volem que realment hi hagi la possibilitats que l'alumnat circuli entre els diferents grups.

Finalment caldrà realitzar una avaluació final per observar quin és el grau d'assoliment dels objectius i continguts que ha fet l'alumnat. Aquest punt és especialment important a causa que no tot l'alumnat treballarà en el mateix nivell d'aprofundiment, i per tant les diferències entre l'alumnat seran notables.

7.2.2.- Coses importants a tenir en compte

El principal error a l'hora d'usar aquesta metodologia és el de no assegurar la mobilitat de l'alumnat entre els diferents grups. És important ser molt conscients que l'alumnat es capaç de millorar. La millor forma per assegurar-nos de no cometre aquest error és consensuar entre tot el professorat implicat uns criteris clars per pertànyer a cada un dels grups, d'aquesta forma podem comprovar en tot moment a quin grup pertany cada un dels alumnes. Aquests criteris no tenen per què ser fixos al llarg de tot el curs, però sí que necessiten d'un consens entre tot el professorat.

Un altre error habitual és treballar diferents objectius per a cada un del grups. Aquesta no és la finalitat dels agrupaments flexibles, sinó que s'han de treballar els diferents objectius, però amb nivells d'aprofundiment i ajudes diferents per a cada grup en funció del tipus d'alumnat.

7.3.- Quan i per a què usar-los?

7.3.1.- Quan i per a què és recomana el seu ús?

És una metodologia adequada per treballar objectius i continguts, en els quals trobam diferents nivells clarament diferenciats entre l'alumnat, però que permeten que l'alumnat evolucioni i passi d'un a altre grup. Per exemple, en l'àmbit de l'atenció de l'alumnat nouvingut pot ser útil ja que podem diferenciar clarament alumnes amb diferents nivells de competència lingüística, amb els quals s'han de treballar els mateixos objectius i continguts però en un grau diferent d'aprofundiment. A més, és un alumnat que fàcilment millorarà i podrà canviar de grup.

7.3.2.- Quan i per a què no és recomana el seu ús?

No és una metodologia adequada si les úniques diferències entre l'alumnat són de capacitats intel·lectuals, ja que no suposen dividir l'alumnat en diferents nivells en funció d'una categoria, sinó simplement classificar-los a partir d'un constructe que forma un continu, i que no afecta directament a com s'han d'ensenyar els objectius i continguts que es treballin ni el grau d'aprofundiment d'aquests.

És una mesura que, tot i que es pretén evitar, té el risc d'etiquetar a l'alumnat o de que l'alumnat dels grups que presenten més dificultats se senti inferior i minvi la seva autoestima o sigui segregat pels seus companys. Aquest risc d'etiquetatge és tant per a l'alumnat, és a dir que siguin els propis alumnes qui ho facin, com també que es doni de forma inconscient entre el professorat, fent que aquest presenti unes baixes expectatives cap a determinats alumnes.

7.4.- Exemples del seu ús:

Un exemple clar de l'ús d'aquesta metodologia és a l'àrea de llengua catalana, en

l'aprenentatge o adquisició de la lectoescriptura, on s'organitzen els grups a partir de la fase d'adquisició de la lectoescriptura on es troben els alumnes.

Pel que fa a l'alumnat nouvingut es solen usar a l'àrea de llengua catalana establint diferents nivells en funció del coneixement de la llengua que té cada un dels alumnes. D'aquesta forma es pot treballar l'objectiu d'adquirir les diferents competències lingüístiques, però adaptant-ho al nivell de coneixement de llengües de cada un dels alumnes. Hi ha moltes formes diferents d'organitzar-ho i de dur a la pràctica aquests grups flexibles, fet que ens permet adaptar aquesta metodologia a la realitat de cada grup d'alumnat.

Activitat d'entrega obligada 5

Grups flexibles

Selecciona una unitat didàctica d'infantil o primària. Redissenya-la per a què es treballi a partir de grups flexibles. Introdueix-hi els canvis que consideris necessaris.

Envia el fitxer corresponent a la tutoria, mitjançant l'eina de lliurament de tasques.

Recorda que és important diferenciar entre diferents nivells de l'alumnat i pensar el grau d'aprofundiment que es preveu per cada un dels grups.

8. GRUPS HETEROGENIS I DESDOBLAMENTS

8.1.- Què són?

Aquest model organitzatiu té com a principal objectiu disminuir la ràtio d'alumnes per mestre. D'aquesta forma el mestre pot prestar major atenció a cada un dels alumnes i a les seves necessitats, però sense alterar cap de les altres característiques del procés d'ensenyament - aprenentatge. És a dir, els dos mestres ensenyen el mateix i realitzen les mateixes activitats, però en lloc de fer-ho amb tota la classe cada un dels mestres ho fa amb una fracció de la classe.

Per fer-ho, normalment hi ha dos o més mestres entre els que es divideixen el grup aula intentant establir grups que respectin la diversitat existent dins l'aula. A diferència del suport fora de l'aula no se cerca aconseguir un grup amb alumnes que presentin les mateixes característiques, sinó que es considera que la diversitat entre l'alumnat és enriquidora per aquests.

Aquest tipus de suport té molts elements en comú amb el suport dins l'aula, però amb l'única diferència que en lloc d'estar els dos mestres a dins l'aula, aquests mestres es divideixen entre ells l'alumnat. Per això, la majoria de característiques dels dos models de suport són iguals o molt similars.

8.2.- Com els usam?

8.2.1.- Com fer-ho pas a pas?

Aquest model organitzatiu no requereix cap organització especial a part de tenir una bona coordinació entre tot el professorat, ja que s'han de posar d'acord amb quines activitats fan. És important perquè així ens asseguram que tots els alumnes treballen de forma similar els mateixos objectius i continguts. D'aquesta necessitat de coordinació ja n'hem parlat a altres apartats d'aquests mateix curss.

Igualment serà necessària una posada en comú i una avaluació de com ha funcionat entre tot el professorat que hi participa, per tal de comprovar que la tasca s'està duent a terme de forma adequada, i introduir-hi possibles millores.

A l'hora de crear els grups, és important intentar aconseguir que els grups siguin equilibrats. Normalment és suficient dividir la classe en dos seguint l'ordre de la llista, però això no sempre es suficient i cal revisar-ne els grups resultants. Igualment serà important decidir si és vol que els grups siguin estables al llarg de tot el curs o si es prefereix que vagin canviant de forma periòdica.

8.2.2.- Coses importants a tenir en compte

A l'hora de realitzar-ho és important seleccionar activitats que siguin més útils o que només es puguin realitzar a partir de ràtios més reduïdes. Normalment són activitats que requereixen de molta interacció dins el gran grup, o activitats que requereixen d'una atenció molt individualitzada per part del mestre cap a l'alumnat.

8.3.- Quan i per a què usar-los?

8.3.1.- Quan i per a què és recomana el seu ús?

Un dels avantatges que té aquest model organitzatiu, a diferència del suport fora de l'aula, és que permet a l'alumnat nouvingut compartir el procés d'aprenentatge amb alumnat nascut a les nostres illes i que domina ambdues llengües del nostre territori. D'aquesta forma, l'alumnat nouvingut podrà agafar la resta dels alumnes com a model, tan lingüístic com cultural. Cal tenir en compte que l'alumnat immigrant no aprendrà a usar la llengua només gràcies a la interacció amb el mestre, sinó que tot el contrari, la interacció amb els companys serà molt més important.

Per un altre costat, és habitual que ens trobem amb la situació que la majoria de l'alumnat coneix i té les habilitats necessàries per usar la llengua catalana, però que tenen por o vergonya a fer-ho en públic. Amb els grups heterogènis, en haver-hi un nombre més reduït d'alumnes, pot facilitar que tot l'alumnat participi i se senti més segur en aquesta situació. Aquest mateix fet, pot ajudar a fomentar que l'alumnat s'acostumi a parlar habitualment en català, i usi aquestes llengües en les seves interaccions habituals.

Aquesta metodologia, a diferència d'altres, també ens ajudarà a que l'alumnat nouvingut no se senti diferent a la resta ni exclòs, sinó que se senti un membre més de la seva classe i que al mateix temps rebi l'atenció i el suport per part del mestre per tal d'atendre les seves necessitats.

8.3.2.- Quan i per a què no es recomana el seu ús?

A l'igual que el suport dins l'aula, no és una metodologia gaire adequada per treballar continguts i objectius molt específics i fora del currículum ordinari amb l'alumnat nouvingut, ja que en principi tots els alumnes treballaran el mateix.

Activitat d'entrega obligada 6

Desdoblaments

Describeu les característiques d'almenys tres activitats que consideris que són adequades per realitzar desdoblaments. Epecifica les característiques que creus que fan adequada aquesta activitat per usar aquest model organitzatiu.

Una vegada feta l'activitat, envia el fitxer amb l'eina de lliurament de tasques.

Activitat d'entrega obligada 7

Activitat final en grup

Aquesta activitat, es realitzarà en grup. La finalitat de l'activitat és que reflexioneu sobre alguna de les metodologies d'organització que s'han treballat al llarg del curs i l'apliqueu en el disseny d'una unitat didàctica. A la unitat didàctica, com a mínim, heu de detallar els objectius, els continguts, les activitats, els materials i els criteris que s'utilitzaran per avaluar.

L'activitat consta de dues fases:

En la primera fase heu de seleccionar a partir de quina de les metodologies treballades farà feina el vostre grup i per quina àrea, i quins objectius i continguts voleu realitzar la vostra unitat didàctica. Això ho heu de fer a partir d'un debat en grup en el fòrum del vostre grup o a través del xat del vostre grup.

En la segona fase heu de justificar la vostra elecció i elaborar la unitat didàctica a partir de la metodologia d'organització seleccionada. Un cop acabada la unitat didàctica i la justificació, el coordinador del grup s'encarregarà de penjar-la al fòrum general per tal que els membres dels altres grups ho puguin veure. Aquesta segona fase la realitzareu a través del wiki del vostre grup i, si és necessari, també podeu usar el fòrum del grup per debatre o per organitzar-vos.

Normes de treball:

- Es faran grups de 4 o 5 alumnes.
- Cada grup ha d'elegir un coordinador, que serà l'encarregat d'organitzar les reunions a la sala de xat, moderar les discussions en el fòrum i penjar els resultats en el fòrum general. Es recomana que el grup seleccioni el coordinador el més aviat possible. En cas que en el temps establert el grup no hagi seleccionat coordinador, aquest serà triat pel tutor del curs.
- Aquesta activitat té una cronologia que apareixerà a l'eina "calendari".
- Recordau que heu d'assolir els objectius de l'activitat de forma individual i de forma grupal.

9. BIBLIOGRAFIA

9.1.- Llibres

- AINSCOW, M (1995) Necesidades educativas especiales. Madrid: Morata.
- CARRASCO, S. (1997) "Usos y abusos del concepto de cultura" Cuadernos de Pedagogía 264 (monográfico: Hacia una educación multicultural)
- CONSELL ESCOLAR DE CATALUNYA (1997) "La diversitat a l'escola". Jornades de Tortosa. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Col. Educació especial.
- DEVOS, G. (1980) "Respuestas psicológicas al cambio en la sociedad y en la cultura". en Antropología Psicológica. Cuadernos Anagrama.
- VVAA(2001) Llengües ,ètnies i cultures a l'ensenyament. Barcelona Ed, Graó 23
- VVAA. "Interculturalitat i Escola" Tema del curs 2000-01: Elements d'acció educativa, Guix (9 números, VVAA)
- GAIRÍN, Joaquín (1998): "Estrategias organizativas en la atención a la diversidad" Educar, 22-23, pp. 239-267
- VVAA. Com ens ho fem? Propostes per educar la diversitat. Barcelona: Graó 119

9.2.- Recursos virtuals

<http://www.xtec.es/~ragusti/racons/racons.htm>

http://www.bcn.es/elspins/racons/treballe_per_racons.htm

<http://www.xtec.cat/centres/a8063771/html/activitats/racons.htm>

<http://www.xtec.cat/centres/a8061051/treballe/racons.htm>

<http://www.xtec.cat/centres/a8055105/projecte/racons/racons.htm>

<http://www.xtec.cat/ticaula/experiencies/confegir.htm>

www.xtec.es/~mpedreir/docs_exp/Maquines.rtf

http://esc3-12.pangea.org/7jornades/conclu/GUIX_325_04elsprojectes.pdf

http://www.quadernsdigitals.net/index.php?accionMenu=hemeroteca.VisualizaArticuloIU.visualiza&articulo_id=9232

http://www.educacionenvalores.org/article.php3?id_article=198

<http://projectes.bloc.cat/>

<http://mat.uab.es/seccio/0506/varis/tmes.pdf>

<http://www.udg.edu/ArtiCulturانبspContemporanis/Projectesdetreball/tabid/5783/Default.aspx>

<http://recursosdidactics.wordpress.com/tag/projectes-de-treball-directori/>

<http://ca.wordpress.com/tag/projectes-de-treball-com-fer-los/>

http://www.uib.es/depart/gte/edutec-e/revelec17/adell_16a.htm

<http://www.webquestcat.org/>

<http://www.xtec.es/recursos/webquests/>

<http://webquest.org/index.php>

<http://es.wikipedia.org/wiki/WebQuest>

<http://www.eduteka.org/ProyectosWebquest.php?tipox=1>

<http://www.isabelperez.com/webquest/>

<http://platea.pntic.mec.es/~erodri1/index.htm>

<http://www.aula21.net/Wqfacil/>

<http://www.spa3.k12.sc.us/WebQuests.html>

<http://www.colegio-jaimebalmes.com/webquest/>

<http://www.eduteka.org/WebQuestLineamientos.php>

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Webquest>

<http://webpages.ull.es/users/manarea/webquest/>

<http://cfievalladolid2.net/webquest/common/index.php>

<http://en.wikipedia.org/wiki/WebQuest>